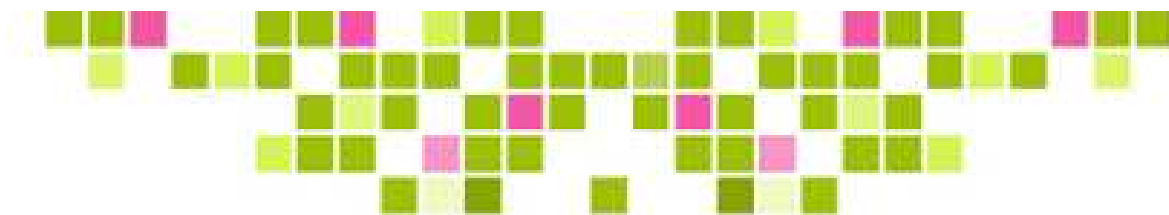

LATVIJAS REPUBLIKAS
LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

2008.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGA
2009.gada jūnijs

Satura rādītājs

1. Labklājības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	5
1.1. Labklājības ministrijas statuss, darbības mērķis un darbības virzieni.....	5
1.2. Izmaiņas Labklājības ministrijas darbībā 2008.gadā.....	6
1.3. Padotībā esošās iestādes	7
2. Labklājības ministrijas darbības rezultāti un budžeta informācija.....	12
2.1. Prioritātes 2008.gadam un to īstenošana	12
2.2. Darbības virzienu īstenošanas novērtējums un sasniegtie rezultāti.....	19
2.3. Pārskata periodā īstenotās jaunās politikas iniciatīvas	26
2.4. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenotie projekti.....	27
3. Labklājības ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai	29
4. Personāls.....	31
4.1. Pamatinformācija.....	31
4.2. Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana.....	31
5. Komunikācija ar sabiedrību.....	33
5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	33
5.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	34
5.3. Konsultatīvo padomju darbības rezultāti	36
6. Plāni 2009.gadam.....	38
6.1. Prioritātes.....	38
6.2. Ilgtermiņa saistības	38
Pielikumi.....	39

Godātais lasītāj!

Viens no attīstības un iedzīvotāju labklājības garantiem ir valsts sociālās drošības sistēma. Lai gan 2008.gada nogalē iezīmējās valsts ekonomiskās attīstības lejupslīde, sociālās drošības un darba attiecību jomā ir izdevies īstenot virkni nozīmīgu pasākumu.

Sociālās politikas attīstībā Latvijā 2008. gadā vērojami dzīves kvalitātes noturēšanas risinājumi, kas saistīti gan ar sociālās apdrošināšanas un valsts pabalstu politiku, gan ar spēju elastīgi reaģēt uz pārmaiņām darba tirgū.

2008.gadā Labklājības ministrija ir turpinājusi konsekventu virzību uz pietiekamu pensiju nodrošināšanu iedzīvotājiem. Ir palielināta piemaksa pie vecuma pensijas, kā arī paplašināts piemaksas saņēmēju loks.

Rūpējoties par ģimenes labklājību, kā arī iespējām apvienot darba un ģimenes dzīvi, pārskata periodā ir izdevies uzsākt divu jaunu pakalpojumu īstenošanu - vecāku pabalsta un pabalsta invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, piešķiršanu un izmaksu.

Reaģējot uz pārmaiņām darba tirgū, cilvēkiem bezdarba situācijā ir sniegta iespēja iesaistīties savai kvalifikācijai, darba pieredzei un zināšanām atbilstošos pasākumos. Ir uzsākta tādu jaunu aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošana kā apmācības pie darba devēja, darba izmēģinājumi, atbalsts komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai, komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana, kā arī kompleksie atbalsta pasākumi, kas aptver plašāku bezdarbnieku loku.

Domājot par darba ņēmēju drošību darba vietā, 2008.gadā pilnveidota normatīvo aktu sistēma darba aizsardzības jomā, tādējādi motivējot darba devējus pievērst lielāku uzmanību darba aizsardzības pasākumu ievērošanai.

2008.gadā, parakstot ANO konvenciju „Par personu ar invaliditāti tiesībām”, Latvija ir pievienojusies 126 pasaules valstīm, tādējādi apliecinot arī starptautiskajā līmenī valsts gatavību atzīt personu ar invaliditāti vienlīdzību likuma priekšā un tiesības uz visām cilvēktiesībām un pamatbrīvībām.

Noslēgumā vēlos uzsvērt, ka pagājušajā gadā ir sekmīgi pabeigta ES struktūrfondu 2004.–2006.gada plānošanas perioda apguve, nodrošinot finansējuma apguvi no nozarei piešķirtā apjoma 100% apmērā. Domājot par sociālās jomas attīstības iespējām nākotnē, uzsākta ES struktūrfondu 2007.– 2013.gada plānošanas perioda īstenošana, kas būs nozīmīgs atbalsts sociālās politikas īstenošanai turpmākajos gados.

Labklājības ministrs U.Augulis

1. Labklājības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Labklājības ministrijas statuss, darbības mērķis un darbības virzieni

Labklājības ministrija ir valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas izstrādā valsts politiku darba (darba tiesisko attiecību, minimālās darba algas, darba aizsardzības, bezdarba mazināšanas), sociālās aizsardzības (sociālās apdrošināšanas, valsts sociālo pabalstu, valsts sociālo pakalpojumu (sociālā aprūpe, sociālā rehabilitācija, profesionālā rehabilitācija, tehniskie palīglīdzekļi), sociālā darba, sociālās palīdzības), dzimumu līdztiesības un sociālās iekļaušanas un personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomās. Ministrija nodrošina politikas īstenošanu padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un valsts kapitālsabiedrībā, kurā ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja. 2008.gadā Labklājības ministrija pildīja pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas un atbildīgās iestādes funkcijas Eiropas Savienības (turpmāk – ES) struktūrfondu (Eiropas Sociālā fonda (turpmāk – ESF) un Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF)) finansēto aktivitāšu ieviešanas vadībai.

Labklājības ministrijas virsmērķis ir stabilizēt personas stāvokli (t.sk. materiālo) sociālā riska situācijā, samazināt sociālā riska iestāšanās iespēju, veicinot godīgas darba tiesiskās attiecības, veselīgus un drošus darba apstākļus, dzimumu līdztiesību, tādējādi radot iespējas ikvienam indivīdam pašam nodrošināt pietiekamu dzīves kvalitāti konkrētā situācijā un sekmējot nepārtrauktu visas sabiedrības labklājības pieaugumu.

Labklājības ministrijas darbības stratēģijā 2007. – 2009.gadam (aktualizēta 2008. – 2010.gadam) noteikti četri darbības virzieni, kas nodrošina virsmērķa īstenošanu:

1. Ienākuma zaudējuma un papildus izdevumu kompensēšana iedzīvotājiem sociālā riska iestāšanās gadījumā. Darbības virziena galvenie uzdevumi ir:
 - nodrošināt ienākumu atvietošanu aizejot pensijā, darbnespējas laikā, invaliditātes, maternitātes, slimības un bezdarba gadījumā;
 - nodrošināt valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas funkcionēšanu un attīstību.
2. Finansiālais atbalsts noteiktām iedzīvotāju grupām. Darbības virziena galvenais uzdevums ir uzlabot materiālo stāvokli ģimenēm ar bērniem, personām ar invaliditāti, veciem ļaudīm, apgādniekus zaudējušiem bērniem, Černobiļas Atomelektrostacijas avārijas seku likvidācijas dalībniekiem.
3. Pasākumi sociālo tiesību nodrošināšanai un īstenošanai. Darbības virziena galvenie uzdevumi ir:
 - paaugstināt darbaspēka konkurētspēju un kvalitāti, mazināt bezdarbu;
 - nodrošināt nodarbināto tiesību aizsardzību uz tiesisku, drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi un mazināt nelegālo nodarbinātību;
 - nodrošināt profesionāli sniegtus un kvalitatīvus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.
4. Nozares vadība. Darbības virziena galvenais uzdevums ir efektīvas, uz rezultātiem virzītas, politikas plānošana un ieviešana Labklājības ministrijas kompetences jomās.

1.2. IZMAIŅAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS DARBĪBĀ 2008.GADĀ

Pārskata periodā Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu darbs lielā mērā saistījās ar iekšējo normatīvo aktu sakārtošanu, politikas plānošanas dokumentu un tiesiskā pamata izstrādi esošo pakalpojumu optimizācijai vai jaunu pakalpojumu ieviešanai. 2008.gadā Labklājības ministrija izstrādāja un Ministru kabinets apstiprināja divus politikas plānošanas dokumentus, nosakot darba aizsardzības jomas attīstības prioritātes vidējam termiņam:

- Darba aizsardzības jomas attīstības pamatnostādnes 2008.-2013.gadam (atbalstīts ar Ministru kabineta 17.04.2008. rīkojumu Nr.213);
- Darba aizsardzības jomas attīstības programma 2008.-2010.gadam (atbalstīts ar Ministru kabineta 04.11.2008. rīkojumu Nr.684).

Labklājības ministrijas un padotības iestāžu darbu būtiski ietekmēja 2008.gada otrajā pusē valdībā pieņemtie lēmumi par valsts pārvaldes izdevumu samazināšanu un resursu efektīvāku izmantošanu. Tā rezultātā ministrijā un visās tās padotības iestādēs veikta struktūras optimizācija un reorganizācija. Lai nodrošinātu nozares pārvaldību ierobežotā finansējuma un cilvēku resursu apstākļos, ar 2009.gada 1.janvāri labklājības nozarē samazinātas 535 amata vietas.

2008.gadā izmaiņas veiktas arī Labklājības ministrijas struktūrā (Labklājības ministrijas struktūra un departamentu darbības apraksts atspoguļots 1. un 2.pielikumā), kā arī notika būtiskas izmaiņas personāla sastāvā, tai skaitā arī augstākajā ministrijas vadībā. Pildot valdības lēmumu, samazinātas 25 amata vietas un veikta struktūras reorganizācija, likvidējot nodaļas vadītāju vietnieku amatus, pārveidojot tos par vecāko referentu amatiem, tādējādi samazinot institūcijās vidējā līmeņa vadībā iesaistītā personāla skaitu. Papildus minami arī šādi pārskata periodā veiktie pasākumi:

- Sekmīgi pabeigta ES struktūrfondu 2004.–2006.gada plānošanas perioda apguve nodrošinot finansējuma apguvi no nozarei piešķirtā apjoma 100% apmērā.
- Nodrošināta ES struktūrfondu finansēto aktivitāšu ieviešanas uzsākšana 2007.– 2013.gada plānošanas periodā, veicot sekmīgu akreditācijas procesu un akreditējot Labklājības ministriju kā ES struktūrfondu 2007.– 2013.gada plānošanas perioda atbildīgo iestādi.
- Sekmīgi uzsākts darbs, lai apgūtu ES struktūrfondu 2007.–2013.gada plānošanas periodā nozarei atvēlēto finansējumu. Šajā laikā labklājības nozares projektiem no ES fondiem plānots atvēlēt 114,8 miljonus latu (no tiem: ESF – 101,1 milj. latu un ERAF – 13,7 milj. latu). 2008.gadā nozarē ir uzsākta 6 ESF un 2 ERAF projektu īstenošana.
- 2008.gada laikā Labklājības ministrija ar labiem rezultātiem ir aizvadījusi divus ārējus Kvalitātes vadības sistēmas, kas sertificēta atbilstoši ISO 9001:2000 standartam, uzraudzības auditus, demonstrējot vispārēju sistēmas progresu, darbinieku informētību par kvalitātes sistēmu kopumā un katra darbinieka individuālo lomu struktūrvienības darbā un organizācijā kopumā.
- Parakstīta ģenerālvienošanās starp Labklājības ministriju, Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrību, Latvijas Valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrību un Latvijas ārstniecības un aprūpes darbinieku arodsavienību (06.02.2008. Nr. LM 01-0701/3-2008). Ģenerālvienošanās attiecas uz tām Labklājības ministrijas padotībā esošajām sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijām, kurās ir izveidotas iepriekš minētās arodorganizācijas. Līdz ar ģenerālvienošanās parakstīšanu, savu spēku zaudēja institūcijās noslēgtie darba koplīgumi, atsevišķas darba līgumu normas kā arī iekšējie normatīvie akti un darba devēja rīkojumi, kas pretēji ģenerālvienošanās normām pasliktina darbinieku tiesisko stāvokli.

1.3. Padotībā esošās iestādes

Labklājības ministrijas padotībā ir 40 tiešās valsts pārvaldes iestādes, t.sk. 4 valsts aģentūras. Labklājības ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams”, kuram uzticēta Labklājības ministrijas saimniecisko vajadzību nodrošināšana un daļas Labklājības ministrijas valdījumā esošo nekustamo īpašumu apsaimniekošana.

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) īsteno valsts politiku bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta jomā, kā arī sniedz atbalstu karjeras attīstības izvēlē. NVA reģistrē bezdarbniekus; informē bezdarbniekus un darba meklētājus par brīvajām darba vietām; organizē un īsteno aktīvos nodarbinātības pasākumus (apmācības kvalifikācijas celšanai, pārkvalifikācijai, algotos pagaidu darbus, u.c. pakalpojumus); kompetences ietvaros veic ES struktūrfondu administrēšanu, sniedz grupu un individuālās bezmaksas karjeras konsultācijas, tādējādi palīdzot bezdarbniekiem un darba meklētājiem orientēties profesionālās piemērotības un pārkvalifikācijas jautājumos; informē par profesijām un izglītības iespējām, novērtē apmācības spējas bezdarbniekiem, pirms viņi iesaistās NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos. 2008.gadā notika būtiskas izmaiņas NVA personālsastāvā un struktūrā – februārī darbu uzsāka jauns Nodarbinātības valsts aģentūras direktors. Lai optimizētu funkcijas un izpildītu Ministru kabineta lēmumu (2008.gada 23.septembra sēdes protokols Nr.68 43.§) par darbinieku skaita samazināšanu, pārskata periodā veiktas strukturālas izmaiņas un virkne optimizācijas pasākumu, amata vietu skaitu NVA samazinot par 58. Vienlaikus pārskata periodā veikti vairāki pasākumi, NVA sniegto pakalpojumu paplašināšanai un to pieejamības plašākam klientu lokam nodrošināšanai.

- Uzsākta jaunu aktīvo nodarbinātības pasākumu īstenošana, nodrošinot plašāku pakalpojuma pieejamību NVA klientiem – apmācības pie darba devēja darba izmēģinājumi, atbalsts un komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanā, komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana, kā arī kompleksie atbalsta pasākumi.
- Uzsākta pakalpojumu sniegšana divu ESF projektu ietvaros, nodrošinot pasākumu pieejamību lielākai mērķgrupai:
 - projektā „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā” tika nodrošināta profesionālā apmācība, pārkvalifikācija, kvalifikācijas paaugstināšana un profesionālās kvalifikācijas eksāmena kārtošana; kā arī konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi (darba meklēšanas metožu apguve, psiholoģiskais atbalsts) un darba tirgum nepieciešamo pamatprasmju un iemaņu apguve (ieskaitot valsts valodas, svešvalodu, datorprasmes projektu vadību u.c.; specifisku pakalpojumu sniegšana mērķgrupu bezdarbniekiem apmācību laikā).
 - projektā „Pasākumi noteiktām personu grupām” tika nodrošināts valsts līdzfinansētas darba vietas, kā arī specifisku pakalpojumu sniegšana bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte (ergoterapeita, surdotulka pakalpojumu nodrošināšana), tādējādi veicinot mērķa grupu bezdarbnieku konkurētspēju un iekārtošanos pastāvīgā darbā pie darba devēja.
- Uzsākta projektu īstenošana, kas vērsta uz NVA infrastruktūras uzlabošanu, vienlaicīgi stiprinot NVA kā uz klientiem vērstas darba tirgus institūcijas kapacitāti:
 - ESF projekts „Nodarbinātības valsts aģentūras kapacitātes pilnveide”;

- ERAF projekts „Nodarbinātības valsts aģentūras pakalpojumu pieejamības uzlabošana un darba apstākļu nodrošināšana atbilstoši veicamajām funkcijām”.
- 2008.gadā noslēdzās ES struktūrfondu 2004.-2006.gada programmēšanas perioda 2.līmeņa starpniekinstitūcijas administrēto projektu īstenošana, nodrošinot atmaksu valsts pamatbudžetā par ESF finansējumu 44,9 miljonu latu apmērā, un uzsākta ES struktūrfondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda projektu īstenošana un uzraudzība. 2008.gadā noslēgti 6 ESF līgumi ar ES struktūrfonda finansējuma saņēmējiem par projektu ieviešanu.
- NVA Latvijas Darba devēju konfederācijas un Valsts kancelejas ik gadus rīkotajā Efektīvas pārvaldības gada balvā Valsts pārvaldes kategorijā saņēma galveno balvu par karjeras pakalpojumu sniegšanu bezdarbniekiem, darba meklētājiem un citām bezdarba riskam pakļautām personām. Efektīvas pārvaldības gada balvas mērķis ir apzināt labas pārvaldības piemērus, izvērtējot darbības efektivitātes rezultātus un to ietekmi uz organizācijas attīstību.

Sociālo pakalpojumu pārvalde (SPP) koordinē valsts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu; organizē administratīvos pasākumus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu finanšu vadības procesu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jomā; kontrolē sociālo pakalpojumu sniegšanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā arī sociālo pakalpojumu kvalitāti un sociālo pakalpojumu sniedzēju atbilstību normatīvo aktu prasībām (ne tikai valsts sociālajās institūcijās un līgumorganizācijās, bet arī pašvaldību un sabiedriskā sektora sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās) un administratīvi soda sociālo pakalpojumu sniedzējus par izdarītajiem pārkāpumiem; analizē un novērtē sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstību un sniedz priekšlikumus valsts sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības politikas pilnveidošanai; uztur sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistru; sniedz metodisko palīdzību sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniedzējiem. Lai izpildītu valdības lēmumu (Ministru kabineta 2008.gada 23.septembra sēdes protokols Nr.68 43.§) par darbinieku skaita samazināšanu, Sociālo pakalpojumu pārvaldē samazinātas 5 amata vietas. Pārskata periodā Sociālo pakalpojumu pārvalde sekmīgi realizēja ES struktūrfondu 2004.-2006.gada plānošanas perioda finansētos ERAF un ESF grantu shēmas projektus, kuru ietvaros 2008.gadā:

- izveidotas specializētās darbnīcas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām Limbažu rajona pansionātā „Urga”, darba terapijas un rehabilitācijas centrā „Viķi” un pansionātā „Pēterupe”;
- apmācīti 295 sociālā darba speciālisti (pavisam projektu realizācijas rezultātā – 1033 sociālā darba speciālisti (987 speciālisti pēc apmācības turpināja vai uzsāka darbu sociālās rehabilitācijas, sociālās aprūpes vai sociālā darba jomā));
- sniegta profesionālā rehabilitācija 1 541 invalīdiem darbspējas vecumā (pavisam projektu realizācijas rezultātā atbalstu saņēmušas 5 895 personas).

Sociālās integrācijas valsts aģentūra (SIVA) sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus invalīdiem, tādā veidā rūpējoties par sociālās integrācijas veicināšanu cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. SIVA struktūrvienībās – Jūrmalas profesionālajā vidusskolā un Koledžā RRC var iegūt profesionālo izglītību sākot no pamata, beidzot ar 1.līmeņa augstāko profesionālo, kā arī pārkvalificēties īslaicīgās programmās profesionālajai pilnveidei un tālākizglītībai. Pirms mācībām SIVA novērtē invalīdu profesionālo piemērotību, ņemot vērā viņu intereses, spējas, iepriekš iegūto izglītību un veselības stāvokli. Lai nodrošinātu Sociālās integrācijas valsts aģentūras budžeta līdzekļu ekonomisku un efektīvu izlietošanu un pilnveidotu profesionālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu klientiem, veikta iestādes funkciju un struktūras

optimizācija, pārdalītas darba funkcijas, izslēgta funkciju dublēšanās, un, izpildot Ministru kabineta lēmumu (2008.gada 23.septembra sēdes protokols Nr.68 43.§) par darbinieku skaita samazināšanu, samazinātas 21 amata vietas. 2008.gadā izstrādāts (apstiprināts Ministru kabinetā 2009.gada martā) jauns SIVA sniegto publisko pakalpojumu cenrādis, kurā iekļauti arī jauni pakalpojuma veidi un ņemts vērā arī pievienotās vērtības likmes pieaugums.

2008.gadā noslēdzās ES struktūrfondu 2004. – 2006.gada plānošanas perioda projektu īstenošana kā rezultātā Latvijas reģionos izveidoti 9 atbalsta punkti, kuri nodrošina pakalpojumu saņemšanu tuvāk dzīves vietai.

Valsts aģentūra „Tehnisko palīglīdzekļu centrs” (TPC) novērtē personu funkcionālās spējas, izvērtē viņu vajadzības pēc konkrēta veida tehniskā palīglīdzekļa, nodrošina attiecīgās personas ar tehniskajiem palīglīdzekļiem, organizē tā pielāgošanu katrai personai atbilstoši viņas funkcionālajiem traucējumiem, koordinē tehnisko palīglīdzekļu apriti - uzskaita tos, organizē rindas pakalpojuma saņemšanai, saņem atpakaļ lietotos tehniskos palīglīdzekļus un pēc to remonta izsniedz atkārtoti, kontrolē palīglīdzekļu kvalitāti. 2008.gadā TPC ar savām filiālēm Vidzemes reģionā (Valmiera), Latgales reģionā (Rēzekne, Daugavpils), Zemgales reģionā (Dobele) un Kurzemes reģionā (Kuldīga) nodrošināja 23 280 tehnisko palīglīdzekļu vienību piegādi, bet TPC rindā esošo personu skaits bija 2 693.

2008.gadā veikta TPC struktūrvienību reorganizācija, pārskatītas un optimizētas to funkcijas. Lai izpildītu valdības lēmumu (Ministru kabineta 2008.gada 23.septembra sēdes protokols Nr.68 43.§) par darbinieku skaita samazināšanu, TPC samazinātas 7 amata vietas, kā arī gada nogalē likvidēta Ventspils tehnisko palīglīdzekļu izsniegšanas nodaļa, pakalpojumu attiecīgajā teritorijā nodrošinot, veicot izbraukumus no citām nodaļām.

Valsts darba inspekcija (VDI) kontrolē darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu; veic darbā notikušo nelaimes gadījumu izmeklēšanu un vienotu reģistrāciju, kā arī piedalās arodslimšanas gadījumu izmeklēšanā; kontrolē darba vietās esošo darba aprīkojumu, kā arī personāla individuālo un kolektīvo aizsardzības līdzekļu un bīstamo vielu izmantošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām; veic Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras nacionālā kontaktpunkta funkcijas. Izvērtējot VDI struktūru un reģionālo valsts darba inspekciju teritoriālo sadalījumu, uz gada beigām strukturāli reorganizēta gan VDI pārvalde, gan reģionālās VDI. Ar 2008.gada 1.jūliju teritoriāli apvienotas reģionālās inspekcijas, - no 7 izveidojot 5, likvidēti mazie biroji. Reorganizācijas rezultātā samazinātas 20 amata vietas. 2008.gadā VDI galvenokārt īstenoja pasākumus, kas vērsti uz to, lai veicinātu nelegālās nodarbinātības mazināšanu un letālo nelaimes gadījumu darbā skaita mazināšanu:

- veikti apsekojumi tajos uzņēmumos, kuru saimnieciskā darbība ir paaugstināta nelegālās nodarbinātības riska nozarēs, tika pilnveidota sadarbība ar citām valsts institūcijām un masu informēšanas līdzekļiem, veicināta darba devēju un darbinieku darba tiesisko attiecību noformēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī konsultāciju darba pilnveidošana.
- veiktas inspicēšanas kampaņas tajos uzņēmumos, kuru saimnieciskā darbība ir nozarēs ar paaugstinātu nelaimes gadījumu un arodslimību risku - būvniecības nozarē, šūšanas un tekstilizstrādājumu ražošanas uzņēmumos, frizētavās un skaistumkopšanas salonos.

Uzsākta 2 ES struktūrfondu līdzfinansēto projektu īstenošana:

- ESF projekts „Darba tiesisko attiecību un darba drošības sistēmas uzraudzības pilnveidošana”, kura mērķis ir uzlabot darba tirgus institūcijas, kas īsteno valsts politiku

darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomā, sniegto pakalpojumu kvalitāti un panākt pilnīgāku darba devēju, darbinieku un sabiedrības informētību.

- ERAF projekts „Valsts darba inspekcijas informatīvā centra izveide un darba apstākļu nodrošināšana atbilstoši veicamajām funkcijām”, kura mērķis ir izveidot modernu un uz klientiem vērstu VDI infrastruktūru.

2008.gadā VDI turpināja iesākto un izsludināja konkursu par labas prakses balvu konkursam „Zelta ķivere 2008”. Uzņēmumiem bija jāiesniedz inovatīvi risinājumi darba vides risku novērtēšanā savā uzņēmumā. Par Labās prakses balvas ieguvēju tika atzīta akciju sabiedrība „Latvenergo”.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) īsteno valsts politiku sociālās apdrošināšanas un valsts sociālo pabalstu jomā - piešķir valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumus (pensijas, pabalstus, atlīdzības) un valsts sociālos pabalstus, kā arī nodrošina to izmaksu; administrē valsts sociālās apdrošināšanas speciālos budžetus; administrē valsts fondēto pensiju shēmu; veic sociāli apdrošināto personu un sociālās apdrošināšanas iemaksu reģistrāciju un uzskaiti; konsultē iedzīvotājus valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu jautājumos; organizē un vada sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas darbību; īsteno valsts pensiju speciālajam budžetam nodoto valsts kapitāla daļu turētāja tiesības un pienākumus; administrē sociālās drošības jomā noslēgtos starpvalstu līgumus atbilstoši tajos noteiktajai kompetencei; nodrošina ES sociālās drošības shēmu koordināciju atbilstoši kompetencei. 2008.gadā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā veikti optimizācijas pasākumi, samazinot 115 amata vietas. VSAA galvenie uzdevumi 2008.gadā saistīti ar darbības pielāgošanu atbilstoši normatīvo aktu izmaiņām, kas noteica prasību ieviest jaunus pakalpojumu veidus vai veikt izmaiņas esošajos. Kopumā VSAA realizēja 24 normatīvo aktu izmaiņas, no kurām būtiskākās bija saistītas ar bezdarbnieka pabalsta piešķiršanas un izmaksas nosacījumiem un bezdarbnieka pabalsta izmaksas apturēšanu slimības pabalsta saņemšanas laikā. Uzsākta divu jaunu pakalpojumu īstenošana - vecāku pabalsta un pabalsta invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, piešķiršana un izmaksa.

Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK) individualizēti izvērtē personas fizisko vai psihisko spēju ierobežojuma pakāpi un iespējas integrēties sabiedrībā. VDEĀVK invaliditātes ekspertīzi veic visu vecumu personām, taču pēc pensijas vecuma sasniegšanas personu izmeklē tikai gadījumā, ja attiecīgās personas psihisko un fizisko spēju ierobežojums nav saistīts ar vecuma izraisītajām pārmaiņām organismā. 2008.gadā VDEĀVK veikta atsevišķu funkciju centralizācija (grāmatvedība, finanšu vadība, darba aizsardzība, personāla vadība, saimnieciskā darbība, iepirkumi), kā rezultātā samazinātas 17 amata vietas. Invaliditātes ekspertīzes optimizācijai ar 2008.gada 2.janvāri veikta VDEĀVK un tās struktūrvienību centralizācija, kuras rezultātā 18 struktūrvienības zaudēja juridisko patstāvību un ir Valsts komisijas nodaļas, kuras veic invaliditātes ekspertīzi.

Sociālās aprūpes pakalpojumus institūcijās bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem vecumā līdz 2 gadiem un bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem līdz 4 gadu vecumam, bērniem invalīdiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem no 4 līdz 18 gadiem, pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (1. un 2.grupas invalīdi), kuriem nav nepieciešama atrašanās specializētā ārstniecības iestādē un kuru veselības stāvoklis neapdraud apkārtējos kā arī invalīdiem ar redzes traucējumiem nodrošina 33 ilgstošas **sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas (SAC)** - bērnu SAC „Baldone”; bērnu SAC „Kalkūni”; bērnu SAC „Liepāja”; bērnu SAC „Pļavnieki”; bērnu SAC „Rīga”; bērnu SAC „Teika”; redzes invalīdu SAC

„Jugla”; SAC „Aizvīķi”; SAC „Allaži”; SAC „Dundaga”; SAC „Ezerkrasti”; SAC „Iecava”; SAC „Ilģi”; SAC „Istra”; SAC „Īle”; SAC „Jelgava”; SAC „Kalnciems”; SAC „Kalupe”; SAC „Krašiņi”; SAC „Ķīši”; SAC „Litene”; SAC „Lubāna”; SAC „Mēmele”; SAC „Nītaure”; SAC „Piltene”; SAC „Rauna”; SAC „Reģi”; SAC „Ropaži”; SAC „Rūja”; SAC „Saulstari”; SAC „Valka”; SAC „Veģi”; SAC „Ziedkalne”. 2008.gadā visiem sociālās aprūpes centriem, izņemot, SAC „Kalkūni”, tika grozīti nolikumi (kopā 32 Ministru kabineta noteikumi). 2008.gadā sociālās aprūpes centros kopā samazinātas 267 amata vietas. 2008.gadā īstenoti vairāki būtiski pasākumi sociālās aprūpes centru sakārtošanai atbilstoši higiēnas un ugunsdrošības prasībām:

- SAC ugunsdrošības stāvokļa uzlabošanas pasākumi;
- SAC „Ilģi” rekonstrukcijas pabeigšana;
- uzsākta Kuldīgas rajona Gudeniekos bijušā bērnudārza ēkas renovācija un pielāgošana ugunsgrēkā cietušā SAC „Reģi” vajadzībām;
- veikti renovācijas darbi 13 SAC.

2. Labklājības ministrijas darbības rezultāti un budžeta informācija

Sadaļā sniegta informācija par Labklājības ministrijas izvirzīto prioritāšu īstenošanu 2008.gadā, darbības stratēģijā izvirzīto darbības virzienu īstenošanu, kā arī informācija par budžeta prioritāro pasākumu ieviešanai piešķirto papildus finansējumu un tā izlietojumu.

2.1. Prioritātes 2008.gadam un to īstenošana

Nodrošinot pēctecību, iepriekšējos gados izstrādāto, nozaru politiku virzībai un ņemot vērā Labklājības ministrijas darbības virzieniem noteiktos uzdevumus vidējam termiņam, 2008.gadā tika izvirzīti sekojoši **prioritāri veicamie uzdevumi** (prioritātes):

- I. Sekmēt darba nolūkos no Latvijas emigrējušo iedzīvotāju atgriešanos Latvijā, sniedzot bezdarbniekiem – reemigrantiem konsultatīvi finansiālu atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai un atbalstot tos citu aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu ietvaros.
- II. Turpināt iesāktās aktivitātes neregistrētās nodarbinātības samazināšanā un elastdrošības principu ieviešanā, veicot grozījumus Darba likumā un citas izmaiņas darba tiesiskās attiecības regulējošos normatīvajos aktos.
- III. Veicināt preventīvās kultūras iedzīvināšanu sabiedrībā un uzņēmumos, paaugstinot darba devēju, nodarbināto un sabiedrības kopumā zināšanas un informētību par darba aizsardzības jautājumiem un stiprinot Valsts darba inspekcijas kapacitāti.
- IV. No 2009.gada 1.janvāra paaugstināt minimālo mēneša darba algu līdz 220 latiem (49% no Finanšu ministrijas prognozētās vidējās darba samaksas tautsaimniecībā 2008.gadā).
- V. Stiprināt valsts pensiju sistēmas stabilitāti ilgtermiņā, vienlaikus veidojot rezerves fondu un turpinot virzību uz pietiekamām pensijām.
- VI. Uzlabot sociāli mazaizsargāto personu materiālo situāciju, ar 2009.gadu paaugstinot valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru invalīdiem (t.sk. personām ar invaliditāti kopš bērnības), veciem cilvēkiem un apgādnieku zaudējušiem bērniem; kā arī apmēru piemaksai pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu.
- VII. Sekmēt personu ar garīga rakstura traucējumiem sociālās integrācijas procesu, uzlabojot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centru sniegto pakalpojumu kvalitāti un veicinot deinstitutionalizācijas procesu.
- VIII. Veicināt personu ar invaliditāti iespēju vienlīdzību, aktīvu integrāciju un piekļuvi tiesību izmantošanai, Latvijai parakstot, uzsākot ratifikācijas procesu un īstenojot Apvienoto Nāciju organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām.
- IX. Popularizēt Darba likuma normu izmantošanu, kas ļauj sievietēm un vīriešiem veiksmīgāk saskaņot darba un ģimenes dzīvi.

I Sekmēt darba nolūkos no Latvijas emigrējušo iedzīvotāju atgriešanos Latvijā, sniedzot bezdarbniekiem – reemigrantiem konsultatīvi finansiālu atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai un atbalstot tos citu aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu ietvaros

- 2008.gadā ieviests jauns aktīvais nodarbinātības pasākums – konsultācijas un finansiāls atbalsts komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai. Konsultāciju pakalpojums biznesa plāna izstrādei sniegts 93 bezdarbniekiem. 20 labāko biznesa plānu īstenošanai piešķirts finansiāls atbalsts. Visi 20 atbalstīto biznesa plānu iesniedzēji ir reģistrējušies kā komersanti vai pašnodarbinātas personas un uzsākuši biznesa plānu īstenošanu.
- ESF līdzekļu piesaistei apritē tika virzīti „Noteikumi par darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma apakšaktivitāti „Atbalsts apmācībām un konsultācijām pašnodarbinātības un uzņēmējdarbības uzsākšanai””, kura viena no mērķa grupām bija reemigranti. Kompetenču pārdales rezultātā atbildību par aktivitāti uzņēmās Ekonomikas ministrija.

II Turpināt iesāktās aktivitātes neregistrētās nodarbinātības samazināšanā un elastdrošības principu ieviešanā, veicot grozījumus Darba likumā un citas izmaiņas darba tiesiskās attiecības regulējošos normatīvajos aktos

- 2008.gadā apjomīgs darbs tika ieguldīts likumprojekta „Grozījumi Darba likumā” izstrādē. Grozījumu mērķis – mazināt neregistrēto nodarbinātību, veicināt elastīgāku darba laika formu ieviešanu, atvieglot darba tiesisko attiecību izbeigšanās procedūru, kā arī precizēt citus darbinieku un darba devēju pienākumus un tiesības. Gada nogalē diemžēl nav izdevies panākt vienošanos ar citām iesaistītajām institūcijām par minēto grozījumu veikšanu Darba likumā, tādejādi darbs pie saskaņotas grozījumu virzības apstiprināšanai tiks turpināts arī 2009.gadā.
- Mazinot neregistrēto nodarbinātību valstī, veikti vairāki pasākumi, kas vērsti ne tikai uz normatīvās bāzes sakārtošanu, bet arī uz informācijas aprites ātruma un kvalitātes pilnveidošanu un jaunu aktivitāšu īstenošanu:
 - Lai izveidotu informatīvo bāzi neregistrētās nodarbinātības apzināšanai, tika ierosināts izveidot vienotu nodarbināto personu reģistru, par ko informēts arī Ministru kabinets. Lai efektīvi izmantotu valsts pārvaldes resursus, Labklājības ministrija ierosināja jaunu reģistru neveidot, bet pilnveidot jau esošās informācijas sistēmas Valsts ieņēmumu dienestā un VDI, tai skaitā uzlabojot arī informācijas apmaiņas ātrumu.
 - Ministru kabinets un Nacionālā trīspusējā sadarbības padome atbalstīja Labklājības ministrijas ierosinājumu ieviest nodarbinātā apliecības neregistrētās nodarbinātības riska nozarēs (būvniecībā, mežsaimniecībā un tirdzniecībā). Rezultātā, izstrādājot attiecīgos tiesību aktus, ieviestas nodarbināto apliecības būvobjektos nodarbinātajiem, kā arī noteikta kārtība attiecībā uz iekļūšanu būvlaukumos, kas liedz būvlaukumā iekļūt nepiederošām personām un personām, kas ir nodarbinātas nelegāli (29.01.2008. grozījumi Ministru kabineta 25.02.2003. noteikumos Nr.92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”). Savukārt savstarpēju diskusiju rezultātā ar Ekonomikas ministriju apsvērta iespēja atteikties no ieceres ieviest nodarbināto apliecības tirdzniecībā.
 - Viens no ierosinājumiem jau iepriekš minētajos grozījumos Darba likumā ietver pienākumu darba devējam nodrošināt darba līguma kopijas pieejamību

struktūrvienībā, kurā darbinieks tiek nodarbināts. Tādējādi tiks nodrošināta tikpat efektīva nelegālās nodarbinātības kontrole, kā nodarbinātā apliecības ieviešanas gadījumā. Darba likumā ietvertā norma tiks attiecināta uz visām nozarēm.

- Pārskata periodā, veicot grozījumus Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (17.04.2008.), noteikti bargāki sodi par pārkāpumiem darba tiesību, t.sk., neregistrētās nodarbinātības un darba aizsardzības jomās.
- Valsts darba inspekcija 2008.gadā veica 4 554 darba devēju mērķapsekojumus un konstatēja 1 623 nelegāli nodarbinātas personas. Visa gada garumā darba devēji un visa sabiedrība tika informēta par jautājumiem, kas saistīti ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu.

III Veicināt preventīvās kultūras iedzīvināšanu sabiedrībā un uzņēmumos, paaugstinot darba devēju, nodarbināto un sabiedrības kopumā zināšanas un informētību par darba aizsardzības jautājumiem un stiprinot Valsts darba inspekcijas kapacitāti

- Pieņemts jauns tiesiskais regulējums VDI darbībai (19.06.2008. Valsts darba inspekcijas likums, spēkā ar 10.07.2008.), nosakot inspekcijas tiesisko statusu, funkcijas, uzdevumus un darbības kārtību. Salīdzinot ar iepriekšējo:
 - jaunais likums paredz VDI tiesības pilnībā vai daļēji apturēt uzņēmumu darbību, ja tiek pārkāpti darba aizsardzības un darba tiesību normatīvie akti, kā arī paredz, ka VDI uzraudzībai un kontrolei būs pakļauti arī privātpersonai piederošie būvobjekti būvdarbu veikšanas laikā;
 - VDI atslogota no bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības un rūpniecisko spridzināšanas darbu atļauju izsniegšanas (19.06.2008. Valsts darba inspekcijas likums), un izglītības iestādes atbilstības ekspluatācijas drošības prasībām novērtēšanas, tādējādi paaugstinot VDI uzraudzības un kontroles kapacitāti darba aizsardzības un darba tiesību jomās.
- Pieņemts tiesiskais regulējums ESF līdzekļu piesaistei VDI kapacitātes stiprināšanai un „preventīvās kultūras” iedzīvināšanai sabiedrībā, kā arī darba devēju un nodarbināto izglītošanai un apmācībai par darba aizsardzības jautājumiem (Ministru kabineta 26.02.2008. noteikumi Nr.107 „Noteikumi par darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma apakšaktivitāti „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu uzraudzības pilnveidošana”” un Ministru kabineta 04.03.2008. noteikumi Nr.152 „Noteikumi par darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma apakšaktivitāti „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos””).
- Pieņemts jauns tiesiskais regulējums attiecībā uz kompetentām institūcijām un kompetentiem speciālistiem darba aizsardzības jautājumos (Ministru kabineta 08.09.2008. noteikumi Nr.723 „Noteikumi par prasībām kompetentām institūcijām un kompetentiem speciālistiem darba aizsardzības jautājumos un kompetences novērtēšanas kārtību”). Tā mērķis ir uzlabot darba aizsardzības pakalpojumu kvalitāti, paaugstināt kompetento speciālistu zināšanas un kvalifikāciju, lai uzlabotu darba aizsardzības prasību ievērošanu uzņēmumos un „preventīvās kultūras” iedzīvināšanu. Salīdzinot ar iepriekšējo regulējumu, precizētas prasības kompetento institūciju izvērtēšanai, lai, piešķirot kompetentās institūcijas statusu, varētu pārliecināties par to piedāvāto pakalpojumu kvalitāti.

- Pieņemts jauns tiesiskais regulējums attiecībā uz nodarbināto aizsardzību darba vietās, kurās nodarbinātie saskaras ar kancerogēnām vielām. Noteikti riska novērtēšanas un novēršanas pamatprincipi, kā arī kancerogēno vielu saraksts, kurā ietvertas kancerogēnas un mutagēnas vielas, to riska frāzes un arodekspozīcijas robežvērtības (Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumi Nr.803 „Darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās”).
- Noteikti diferencēti un bargāki sodi par pārkāpumiem darba aizsardzības jomā, tādējādi motivējot darba devējus pievērst lielāku uzmanību darba aizsardzības pasākumu ievērošanai un drošas darba vides nodrošināšanai (17.04.2008. Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā).

IV No 2009.gada 1.janvāra paaugstināt minimālo mēneša darba algu līdz 220 latiem (49% no Finanšu ministrijas prognozētās vidējās darba samaksas tautsaimniecībā 2008.gadā)

- Sākot ar 2008.gada 1.janvāri minimālā mēneša darba alga noteikta 160 latu apmērā (2007.gadā - 120 lati). Tiesisku pamatu minimālās mēneša darba algas un minimālās stundas tarifa likmes apmēru noteikšanai valstī nosaka Ministru kabineta 28.08.2007 noteikumi Nr.592 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi”.
- Tiesisko pamatu minimālās mēneša darba algas un minimālās stundas tarifa likmes apmēru noteikšanai 2009.gadā nosaka Ministru kabineta 23.09.2008. Nr.791 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi” saskaņā ar kuriem no 2009.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga noteikta 180 latu apmērā.

V Stiprināt valsts pensiju sistēmas stabilitāti ilgtermiņā, vienlaikus veidojot rezerves fondu un turpinot virzību uz pietiekamām pensijām.

- Paplašināts indeksējamo pensiju loks:
 - no 135 uz 150 latiem paaugstināts valsts pensijas apmērs, līdz kuram pensijas indeksē divas reizes gadā (28.02.2008. grozījumi likumā „Par valsts pensijām”, spēkā ar 05.03.2008.) - 2008.gadā valsts pensijas, kuru apmērs 2008.gadā nepārsniedza 150 latus, pārskatītas 1.aprīlī, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu, un 1.oktobrī, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu un 50 procentus no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem. Valsts pensijas, kuru apmērs pārsniedza 150 latus, bet nepārsniedza pieckāršu valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu (225 latus), pārskatītas reizi gadā 1.oktobrī, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu;
 - 2008.gada 1.aprīlī valsts pensijas, kuru apmērs nepārsniedza 150 latus (apmēram 87% no visiem pensiju saņēmējiem), tika indeksētas, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu (par 6 mēnešu periodu) – 1,1068. Indeksācijas rezultātā pensijas palielinājās vidēji par Ls 11,50;
 - 2008.gada 1.oktobrī valsts pensijas, kuru apmērs nepārsniedza 150 latus (apmēram 76% no visiem pensiju saņēmējiem), tika indeksētas, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu (par 6 mēnešu periodu) un 50% no apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procentiem – 1,1731. Indeksācijas rezultātā pensijas palielinājās

vidēji par 18,31 latiem. Savukārt, valsts pensijas, kas pārsniedza 150 latus, bet nepārsniedza pieckāršu valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu - 225 latus (apmēram 21% no visiem pensiju saņēmējiem), tika indeksētas, ņemot vērā faktisko patēriņa cenu indeksu (par 12 mēnešu periodu) – 1,1574. Indeksācijas rezultātā pensijas palielinājās vidēji par 25,55 latiem.

- Politiski represētajām personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 30 gadiem, līdzīgi kā tas pašreiz ir noteikts Černobiļas Atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem, būs iespēja pieprasīt vecuma pensiju 5 gadus pirms likumā noteiktā pensijas vecuma sasniegšanas (19.06.2008. grozījumi likumā „Par valsts pensijām” (spēkā ar 01.07.2008.)).
- Palielināta piemaksa pie vecuma pensijas un paplašināts piemaksas saņēmēju loks - no 01.06.2008. piemaksa noteikta 40 santīmu (iepriekšējo 19 santīmu vietā) apmērā par vienu apdrošināšanas stāža gadu, kas uzkrāts līdz 31.12.1995. un to neatkarīgi no apdrošināšanas stāža piešķirā, ja vecuma pensijas apmērs nepārsniedza 225 latus. Tādējādi paaugstinājās ienākumi gan pensionāriem ar lielu apdrošināšanas stāžu (30 un vairāk gadu), gan personām, kuru apdrošināšanas stāžs bija mazāks par 30 gadiem (10.04.2008. grozījumi likumā „Par valsts pensijām”, spēkā ar 01.06.2008., Ministru kabineta 18.03.2008. noteikumi Nr.190 - grozījumi Ministru kabineta 22.11.2005. noteikumos Nr.891 par ikmēneša piemaksu pie vecuma pensijas).
- No 01.01.2009. piemaksa palielināta uz 70 santīmiem un tā tiek piešķirta gan vecuma, gan invaliditātes pensiju saņēmējiem neatkarīgi no apdrošināšanas stāža un pensijas apmēra (19.06.2008. grozījumi likumā „Par valsts pensijām”, spēkā ar 01.01.2009., Ministru kabineta 16.12.2008. noteikumi Nr.1024 „Noteikumi par ikmēneša piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas”).
- Pagarināta iespēja doties pensijā priekšlaicīgi līdz 2011.gada 31.decembrim (2 gadus pirms likumā noteiktā pensijas vecuma – 62 gadiem, ja apdrošināšanas stāžs ir 30 un vairāk gadu).
- 03.12.2008. Ministru kabinetā pieņemta koncepcija „Par valsts sociālās apdrošināšanas finanšu resursu pārvaldīšanu līdz 2012.gadam”, kas paredz sociālās apdrošināšanas budžeta brīvo līdzekļu uzkrāšanu nākotnes vajadzībām, ieguldot tos Valsts kasē un saņemot papildus ieņēmumus gan no termiņnoguldījumiem, gan no ikdienas kontu atlikumiem.

VI Uzlabot sociāli mazaizsargāto personu materiālo situāciju, ar 2009.gadu paaugstinot valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru invalīdiem (t.sk. personām ar invaliditāti kopš bērnības), veciem cilvēkiem un apgādnieku zaudējušiem bērniem; kā arī apmēru piemaksai pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu

- Ar 01.01.2009. no 50 uz 75 latiem mēnesī paaugstināts valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs invalīdiem kopš bērnības un piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu apmērs. Lai gan Labklājības ministrija jauno politikas iniciatīvu ietvaros pieprasīja papildu finansējumu valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra paaugstināšanai visām iedzīvotāju grupām, kas tiesīgas šo pabalstu saņemt, priekšlikums saspringtās ekonomiskās situācijas dēļ netika atbalstīts.

VII Sekmēt personu ar garīga rakstura traucējumiem sociālās integrācijas procesu, uzlabojot ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centru sniegto pakalpojumu kvalitāti un veicinot deinstitucionalizācijas procesu

- Lai elastīgāk un klientam (personām ar garīga rakstura traucējumiem) pieejamāk organizētu grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojumu, pārskata periodā veikti vairāki grozījumi pastāvošajā normatīvajā bāzē:
 - nodrošinot iespējas pašvaldībām, kuru teritorijā nav izveidots un netiek īstenots grupu mājas (dzīvokļa) pakalpojums, pirkt minēto sociālo pakalpojumu no citām pašvaldībām (Ministru kabineta 03.03.2008. noteikumi Nr.145 – grozījumi 13.07.1999 noteikumos Nr.250 „Kārtība, kādā veicami pašvaldību savstarpējie norēķini par izglītības iestāžu vai sociālās aprūpes iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem”);
 - precizējot lēmuma pieņemšanas kārtību un iesniedzamos dokumentus, lai valsts finansētā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā dzīvojoša persona varētu saņemt pakalpojumu grupu mājā (dzīvoklī). Salīdzinot ar iepriekšējo normatīvo regulējumu pašvaldībām netika nodrošināts nepieciešamais informācijas apjoms lēmumu par grupu dzīvokļa pakalpojumu piešķiršanu pieņemšanai un atbilstošu pakalpojumu plānošanai (Ministru kabineta 20.11.2008. noteikumi Nr.952 – grozījumi Ministru kabineta 21.04.2008 noteikumos Nr.288 „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība”).
- 2008.gada laika izstrādāta un 2009.gada sākumā pieņemta „Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstības programma 2009.- 2013.gadam personām ar garīga rakstura traucējumiem”. Programmā ietvertie uzdevumi virzīti uz to, lai nodrošinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem vajadzībām atbilstošu, efektīvu un kvalitatīvu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstību divos virzienos:
 - valsts sociālās aprūpes centru darbības sakārtošana un sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitātes paaugstināšana;
 - alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība (esošo pakalpojumu pilnveidošana un jaunu izveidošana) pašvaldībās.

Programmas pasākumu realizācijai 2012. un 2013.gadā būs nepieciešami ievērojami papildus līdzekļi no valsts budžeta.
- 2008.gadā īstenoti vairāki nozīmīgi pasākumi sociālās aprūpes centru sakārtošanai: higiēnas prasību atbilstības nodrošināšanai, kā arī atsevišķos centru remontdarbi ēku sliktā tehniskā stāvokļa uzlabošanai:
 - SAC ugunsdrošības stāvokļa uzlabošanas pasākumi;
 - SAC „Ilģi” rekonstrukcijas pabeigšana;
 - uzsākta Kuldīgas rajona Gudeniekos bijušā bērnu dārza ēkas renovācija un pielāgošana ugunsgrēkā cietušā SAC ”Reģi” vajadzībām;
 - veikti renovācijas darbi 13 SAC.

VIII Veicināt invalīdu iespēju vienlīdzību, aktīvu integrāciju un piekļuvi tiesību izmantošanai, Latvijai parakstot, uzsākot ratifikācijas procesu un īstenojot ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām

- 18.07.2008 parakstīta Apvienoto Nāciju organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām.
- Līdz ar konvencijas parakstīšanu atbilstoši tai ir veikts arī Latvijas Republikas tiesību aktu izvērtējums, kas gada nogalē iesniegts Valsts Kancelejā. Ir definētas arī sekojošas turpmākās darbības:
 - līdz 01.05.2009. Valsts kancelejā tiks iesniegts Rīcības plāns Konvencijas īstenošanai,
 - līdz 01.11.2009. Valsts kancelejā tiks iesniegts likumprojekts "Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju "Par personu ar invaliditāti tiesībām"".

IX Popularizēt Darba likuma normu izmantošanu, kas ļauj sievietēm un vīriešiem veiksmīgāk saskaņot darbu un ģimenes dzīvi

- Lai popularizētu ideju - pēc iespējas veiksmīgi saskaņot **darbu un ģimenes dzīvi** Labklājības ministrijas vadība un atbildīgie speciālisti organizējuši un iesaistījušies sekojošās aktivitātēs:
 - Labklājības ministrijas organizētā diskusijā „Darbs un ģimene - laiks abiem” ar nozaru ministriju, sociālo partneru un mediju līdzdalību. Diskusijas mērķis – diskutēt par jauniem priekšlikumiem darbu un ģimenes dzīves saskaņošanas iespēju uzlabošanai un stiprināt starpsektorālu sadarbību;
 - LTV 1 raidījumā „Eirobusiņš” par tēmām „Ģimenei draudzīgs uzņēmums” un „Darba tirgus segregācija”;
 - Intervijā laikrakstam "Neatkarīgā Rīga Avīze" par Rīgas Domes lēmumu slēgt bērnu dārzu grupas vecumgrupai no 0-3 gadiem;
 - Intervijā Latvijas Radio par dzimumu diskriminācijas gadījumiem darba tirgū un personu tiesībām aizstāvēt savas tiesības;
 - Informācijas sagatavošanā un intervijas sniegšanā Latvijas Neatkarīgās televīzijas raidījumam "Tautas Balss" par grūtnieču un jauno vecāku iespējām darba tirgū;
 - Reaģējot uz publiskajā telpā izskanējušiem viedokļiem par nepieciešamību reformēt bērna kopšanas pabalsta apjomu un bērna kopšanas atvaļinājuma ilgumu, sagatavots ministres viedokļa raksts medijiem, kam sekoja vairākas publikācijas drukātajos medijos);
 - Informācijas sagatavošanā laikrakstam „Diena”, kas atspoguļota vairākās publikācijās („Tiesības strādāt un aprūpēt bērnu” par iespējām strādāt elastīgu darbu laiku, „Viņš pelna, viņa strādā ar cilvēkiem” par dzimumdiskrimināciju un darba samaksas atšķirībām atkarībā no dzimuma.)

2.2. Darbības virzienu īstenošanas novērtējums un sasniegtie rezultāti

2008.gadā Labklājības ministrija kopā ar padotības iestādēm turpināja īstenot darbības stratēģijā 2007.–2009.gadam (aktualizēta 2008. – 2010.gadam) nospraustos uzdevumus, strādājot četros darbības virzienos. 2008.gads bija stratēģijas otrais plānošanas cikla gads un ministrija, īstenojot valdības atbalstītās jaunās politikas iniciatīvas un piešķirto valsts budžeta apropriāciju ietvaros, turpināja virzību uz izvirzīto politikas un darbības rezultātu sasniegšanu.

Darbības virziens: ienākumu zaudējuma un papildus izdevumu kompensēšana iedzīvotājiem sociālā riska iestāšanās gadījumā

Darbības virziens tiek finansēts no valsts speciālā sociālās apdrošināšanas budžeta. Stratēģijas plānošanas cikla pirmajos divos gados konsekventi tika īstenota programmai izvirzīto mērķu - nodrošināt ienākumu atvietošanu sociālā riska iestāšanās gadījumā un panākt sociālās apdrošināšanas sistēmas stabilitāti ilgtermiņā - un politikas rezultātu sasniegšana.

Stratēģijas plānošanas ciklā pieauga sociāli aizsargāto personu skaits, sociāli apdrošināto personu īpatsvaram darbaspējīgā vecuma iedzīvotāju skaitā 2008.gada beigās sasniedzot 76%. Turklāt ir paplašināts arī sociālās apdrošināšanas pakalpojumu klāsts: sākot ar 2008.gada 1.janvāri ieviests jauns valsts sociālās apdrošināšanas pabalsts – vecāku pabalsts. Bez tam, lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas stāža nepārtrauktību, no valsts pamatbudžeta un sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta pensijai un bezdarba gadījumam tiek apdrošinātas personas, kuras kopj bērnu līdz pusotra gada vecumam, un maternitātes pabalsta saņēmēji. 2008.gadā izstrādāta normatīvā bāze, lai veiktu sociālās apdrošināšanas iemaksas arī par paternitātes pabalsta saņēmējiem pensiju apdrošināšanai un apdrošināšanai pret bezdarbu, kā arī lai veiktu valsts iemaksas invaliditātes apdrošināšanai invaliditātes riska iestāšanās gadījumā personai atrodoties maternitātes, paternitātes vai bērna kopšanas atvaļinājumā.

2008.gadā ienākumu atvietošanas līmenis, personai sasniedzot noteiktu vecumu, sasniedza 57,6%. Vienlaikus tika turpināta pensionāru materiālā stāvokļa uzlabošana, paplašinot indeksējamo pensiju loku, palielinot piemaksu pie vecuma pensijas un paplašinot piemaksas saņēmēju loku.

Īstenojot sabalansētas sociālās apdrošināšanas sistēmas funkcionēšanu, tika nodrošināta stabila sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta rezerve. Līdzekļu pārpalikums sociālās apdrošināšanas speciālā budžetā 2008.gadā sasniedza 1,4% no iekšzemes kopprodukta un ir paredzēta sociālās apdrošināšanas budžeta brīvo līdzekļu uzkrāšana nākotnes vajadzībām, ieguldot tos Valsts kasē un saņemot papildus ieņēmumus gan no termiņnoguldījumiem, gan no ikdienas kontu atlikumiem.

Darbības virziens: finansiālais atbalsts noteiktām iedzīvotāju grupām

Darbības virziens tiek finansēts no valsts pamatbudžeta programmas un tā mērķis ir nodrošināt valsts atbalstu noteiktām personu lokam atsevišķās dzīves situācijās. Darbības virziens ir finanšu ietilpīgs un tā īstenošana stratēģijas darbības periodā varētu būt aprūtināta. Lai gan 2007. un 2008.gadā ir izdevies īstenot atsevišķus jaunus pasākumus vai arī palielināt atsevišķus sociālos pabalstus, tādejādi virzoties uz darbības virziena mērķa un politikas rezultāta sasniegšanu, 2009.gadā un 2010.gadā tā īstenošana pilnā apmērā var nebūt iespējama.

Stratēģijas pirmajos divos gados ir veikti pasākumi, lai palielinātu valsts atbalstu personām ar smagu invaliditāti un tādējādi celtu to dzīves kvalitāti. Sākot ar 2007.gadu divkārti palielināts pabalsts transporta izdevumu kompensēšanai personām ar invaliditāti, kurām ir apgrūtināta pārvietošanās (no Ls 28 uz Ls 56), ar 2008.gadu ieviests jauns ikmēneša pabalsts 100 latu apmērā invalīdiem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, kuri pārsnieguši 18 gadu vecumu un kuriem nepieciešama īpaša kopšana, trīskāršā apmērā no 50 latiem uz 150 latiem palielināts pabalsta apmērs par bērna invalīda ar smagiem funkcionāliem traucējumiem kopšanu.

2008.gadā, daļēji īstenojot jauno politikas iniciatīvu, izstrādāts normatīvais regulējums, lai ar 2009.gada 1.janvāri no 50 latiem uz 75 latiem mēnesī paaugstinātu valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru invalīdiem kopš bērnības un piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu apmēru. Vēl vienai mērķa grupai - Černobiļas Atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem, kuriem noteikta invaliditāte saistībā ar līdzdalību avārijas seku likvidēšanā, un mirušā Černobiļas Atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieka ģimenei - ar 2009.gadu valsts pabalsta apmērs tiek paaugstināts no 45 latiem uz 60 latiem.

Tomēr valsts budžeta ierobežoto iespēju dēļ atsevišķu valsts sociālo pabalstu apmēri ir nepietiekami un nesniedz pietiekamu valsts atbalstu ar ienākumu samazināšanos saistītās situācijās. Ar 2007.gada 1.janvāri palielināts ģimenes valsts pabalsta apmērs (no 6 līdz 8 latiem par pirmo bērnu), taču tas joprojām nav pietiekams papildu izdevumu segšanai ģimenēm sakarā ar bērna audzināšanu un izglītošanu. 2008.gadā neizdevās īstenot ieceri paaugstināt pabalsta invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, apmēru no 100 latiem uz 150 latiem mēnesī.

Darbības virziens: pasākumi sociālo tiesību nodrošināšanai un īstenošanai

Darbības virziens tiek īstenots ar trīs valsts pamatbudžeta programmu finansējuma atbalstu.

Viens no darbības virziena ietvaros definētajiem mērķiem ir: ar sociālajiem pakalpojumiem uzlabot personu ar funkcionāliem traucējumiem iespējas atgriezties sabiedrībā (izglītības iestādē, darba tirgū), kā arī nodrošināt dzīves kvalitātes nepazemināšanos personām, kuras nespēj sevi patstāvīgi aprūpēt, kam attiecīgi definēts politikas rezultāts - noteiktām iedzīvotāju grupām mazināts sociālās atstumtības risks. Politikas rezultāta sasniegšana tiek sekmīgi īstenota attiecībā uz bērniem, kuri cietuši no vardarbības, un bērniem, kuriem ir bijusi atkarība no psihoaktīvām vielām. Pieprasījums pēc rehabilitācijas pakalpojuma minētajiem bērniem pieaug un atvēlētā finansējuma ietvaros 2008.gadā pat ir vērojama plānoto rādītāju pārpilde. Esošā finansējuma ietvaros 2008.gada otrajā pusē ir ieviests jauns sociālās rehabilitācijas institūcijās kursa veids – padziļināta sociālā rehabilitācija bērniem gadījumos, kad par vardarbību pret bērnu uzsākts kriminālprocess – un kurss sniegts 34 bērniem. Pakāpeniski, lai attīstītu sociālās rehabilitācijas jomu kā plānots Stratēģijā, tiek ieviesti jauni pakalpojumu veidi un paplašināts mērķa grupu loks. Lai nodrošinātu savlaicīgu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu, jauno politikas iniciatīvu ietvaros 2007. un 2008.gados tika pieprasīts un 2007.gadā daļēji saņemts papildus finansējums.

Tomēr atsevišķām mērķa grupām - personām ar funkcionāliem traucējumiem, Černobiļas Atomelektrostacijas seku likvidēšanas dalībniekiem - sociālās rehabilitācijas pakalpojuma nodrošināšana būtiski atpaliek no plānotā, pieprasījums pēc valsts budžeta apmaksātas sociālās rehabilitācijas institūcijās, kas ietver arī medicīniskās rehabilitācijas

elementus, pieaug ar katru gadu (no 5 981 personām 2007.gada beigās līdz 8 561 personām 2008.gada beigās) un ir nesamērīgi liels pret valsts budžetā pieejamo finansējumu šim pakalpojumam.

Apjomīgu ieguldījumu efektivitātes atdevi apliecina situācijas maiņa tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanas jomā – vidējais gaidīšanas ilgums, lai saņemtu valsts apmaksātu palīglīdzekli, ir samazinājies no 11 mēnešiem 2007.gadā uz 2 mēnešiem 2008.gadā. Minēto rezultatīvo rādītāju būtiski izdevies uzlabot tikai pateicoties Labklājības ministrijas veiktajai iekšējo resursu pārdalei, vienreizēji novirzot valsts sociālo pabalstu izmaksai plānotos līdzekļus 1 251 711 latu apmērā tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanai.

Problemātiska paliek cita nospraustā politikas rezultāta sasniegšana – sociālās aprūpes pakalpojumi institūcijās plānošanas cikla periodā diemžēl nav kļuvuši pieejamāki. Sociālās aprūpes pakalpojuma saņemšanai rindā gaidīšanas laiks 2008.gadā bija tāds pats kā 2006.gadā un sasniedza 24 mēnešus. Jaunu vietu izveidošana ilgstošās sociālās aprūpes pakalpojuma saņemšanai prasa ļoti apjomīgus finanšu resursu ieguldījumus. Nepietiekama finansējuma dēļ nav izdevies pat sakārtot nevienu ilgstošās sociālās aprūpes iestādi tā, lai tā pilnībā atbilstu tiesību aktos noteiktajām prasībām. 2008.gadā veikti pasākumi 13 sociālās aprūpes iestādēs infrastruktūras sakārtošanai, lai novērstu avārijas situācijas, piemēram, siltumapgādes, elektroapgādes, ūdensapgādes sistēmas rekonstrukcijas, jumtu seguma remontu, veļas mājas kapitālais remonts. Iepriekšminēto pasākumu rezultātā dzīves kvalitāte ir uzlabota 1950 iemītniekiem.

2008.gadā Labklājības ministrija uzsāka izstrādi pie „Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstības programmas 2009.- 2013.gadam personām ar garīga rakstura traucējumiem”. Programma paredz pasākumus, lai nodrošinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem vajadzībām atbilstošu, efektīvu un kvalitatīvu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstību, sakārtojot valsts sociālās aprūpes centru darbību, paaugstinot sociālās aprūpes pakalpojuma kvalitāti un attīstot alternatīvās sociālās aprūpes pakalpojumus pašvaldībās. Programmas pasākumu realizācijai 2012. un 2013.gadā būs nepieciešami ievērojami papildus līdzekļi no valsts budžeta un šobrīd pastāv risks, ka to nodrošināšana finanšu un ekonomiskās krīzes situācijā varētu būt apgrūtināta.

Lai veicinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem atgriešanos patstāvīgā dzīvē un lai atbalstītu pašvaldības institūcijām alternatīvo pakalpojumu veidošanā, 2007.gadā tika pieņemts normatīvais regulējums attiecībā uz dienas centru, grupu māju (dzīvokļu) un pusceļa māju izveidošanas un uzturēšanas līdzfinansēšanu no valsts. Tādejādi ar valsts līdzfinansējuma atbalstu sociālās rehabilitācijas process norisējis veiksmīgāk un gan 2007., gan 2008.gadā patstāvīgā dzīvē grupu mājā atgriezās vairāk klientu kā bija plānots (atbilstoši 70 un 33 personas).

Darbības virziena ietvaros tiek īstenoti pasākumi, kas atvieglo cilvēku, kas zaudējuši darbu, nokļūšanu atpakaļ darba tirgū. Kā viens no attiecīgajiem mērķiem definēts - mazināt bezdarba līmeni, īstenojot aktīvos nodarbinātības pasākumus un bezdarba samazināšanas preventīvos pasākumus.

Stratēģijas cikla pirmajos divos gados ir ieviesti jauni pasākumi noteiktām personu grupām, ir uzsākta nodarbināto, bezdarba riskam pakļautu personu pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana, ir pilnveidota karjeras attīstības atbalsta sistēma. 2008.gadā no reģistrētajiem bezdarbniekiem darbā tika iekārtoti 33%, t.i. katrs trešais bezdarbnieks, un tomēr tas ir par 25 procentpunktiem mazāk kā 2007.gadā, kad šis rādītājs sasniedza 56%. To var skaidrot ar būtisku bezdarbnieku skaita palielināšanos un brīvo darba vietu skaita samazināšanos 2008.gada otrajā pusē. Veiksmīgi ieviestos nodarbinātības politikas rezultātus diemžēl ietekmēja pasaulē un valstī sākusies finanšu un ekonomiskā krīze.

Par sekmīgi īstenoto politiku liecina arī cits politikas rezultatīvais rādītājs – darba devēju, kas sadarbojas ar NVA, skaita pieaugums (2007.gadā – 12%, bet 2008.- 28,3%). Un plānotā rādītāja izpilde, kas paredzēja darba devēju skaita pieaugumu, kas sadarbojas ar NVA 2008.gadā palielināt 2008.gadā par 14 procentpunktiem ir sasniegta, neskatoties uz forsēto ražošanas procesu sašaurināšanu, optimizāciju un ražošanas objektu slēgšanu gada nogalē, darba devēju skaits, kas sadarbojas ar NVA 2008.gada ietvaros ir palielinājies par 28,3%). Tas liecina par darba devēju uzticības būtisku pieaugumu Labklājības ministrijai un NVA kā sadarbības partneriem.

ESF projektu ietvaros 2007.gadā uzsākti un 2008.gadā turpināti pasākumi, kas mērķēti, lai veicinātu sociālās atstumtības riskam pakļauto bezdarbnieku konkurētspēju un nodarbinātību. To rezultātā pēc iesaistīšanās aktīvajos nodarbinātības pasākumos bezdarba problēmu atrisināja 2007.gadā - 48% un 2008.gadā - 30% (bija plānots 50%, neizpilde skaidrojama ar brīvo darba vietu skaita sarukumu) sociālās atstumtības riskam pakļautās personas.

Plānošanas periodā labi rezultāti sasniegti karjeras konsultāciju nodrošināšanā bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautām personām, jāatzīmē gan, ka 2008.gadā, pieaugot bezdarbam, pieauga arī pieprasījums pēc pakalpojuma un lai to nodrošinātu priekšroka tika dota grupu konsultācijām, kas ļāva iekļaut pasākumā lielāku klientu skaitu.

Plānotie rezultatīvie rādītāji par bezdarbnieku un darba meklētāju iesaisti aktīvajos nodarbinātības pasākumos un konkurētspējas pasākumos ir izpildīti ar uzviju – 61,6% (2008.gadā plānots 40,2%) no bezdarbniekiem, kas sekmīgi iekārtojās darbā, bija iesaistīti aktīvajos nodarbinātības pasākumos, savukārt iespēju paaugstināt savu konkurētspēju saņēma katrs desmitais NVA klients.

Darbības virziena ietvaros tiek īstenoti arī darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pasākumi ar mērķi attīstīt tiesiski sakārtotu, drošu un veselībai nekaitīgu darba vidi uzņēmumos, tādejādi samazinot neregistrēto nodarbinātību un veicinot uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanos.

Galvenais rādītājs, kas raksturo darba apstākļu jomā īstenotās politikas rezultativitāti un tiek izmantots arī starpvalstu salīdzinājumos, ir letālo nelaimes gadījumu skaits uz 100 000 nodarbinātajiem. Minētais rādītājs stratēģijas īstenošanas periodā svārstījās no 5,3 (2006. un 2007.gadā) līdz 3,9 letāli nelaimes gadījumi uz 100 000 nodarbinātajiem 2008.gadā un šis rādītājs ļauj Latvijai tuvuoties ES valstu vidējam līmenim (~2,5 letālie nelaimes gadījumi uz 100 000 nodarbinātajiem). Letālo nelaimes gadījumu skaita samazināšanos var skaidrot ar ekonomiskās aktivitātes bremsēšanos, jo īpaši tādā nozarē kā būvniecība, bet tas ir tikai viens no faktoriem. Ļoti būtisku ieguldījumu situācijas uzlabošanā ir sniegusi Valsts darba inspekcija Darba aizsardzības jomas attīstības programmas 2008. – 2010.gadam ietvaros īstenojot jauno kontroles un uzraudzības pieeju ar vairākām uz konkrētu nozari orientētām inspicēšanas kampaņām. Valsts darba inspekcija ir vērsusi paaugstināta riska nozarēs darba devēju un nodarbināto uzmanību uz darba aizsardzības jautājumu nozīmi, kā arī veicinājusi darba vides sakārtošanu šajās nozarēs, tai skaitā būvniecībā. Darbības rezultatīvais rādītājs – apsekoto uzņēmumu skaita īpatsvars kopējā bīstamo nozaru uzņēmumu skaitā – 2008.gadā pārsniedza plānoto par 22,6 procentpunktiem. 2007.gadā tika veiktas 4 uzņēmumu inspicēšanas kampaņas, apsekojot 340 uzņēmumus, bet savukārt 2008.gadā - 5 un apsekoti 1092 uzņēmumi, pārsvarā tie, kuros strādājošie salīdzinoši biežāk cieš nelaimes gadījumos darbā vai ir pakļauti riska faktoriem, kuru ilgstoša iedarbība var izraisīt arodsaslimšanas (šūšanas un tekstilizstrādājumu ražošanas nozares, būvniecības nozares uzņēmumi, kā arī frizētavas un skaistumkopšanas saloni).

Vienlaikus tika informēta sabiedrība par darba apstākļiem, organizējot darba devējiem seminārus un konsultācijas, kā arī veicot plašu izskaidrošanas darbu masu medijos. 2008.gadā Valsts darba inspekcija noorganizēja 28 seminārus, bet Valsts darba inspekcijas amatpersonas kā lektori piedalījās 100 semināros, kurus organizēja citas valsts un pašvaldību iestādes vai darba devēji un kuru programmā bija iekļauti Valsts darba inspekcijas kompetences sfēru jautājumi. No Valsts darba inspekcijas organizētajiem semināriem 12 bija saistībā ar darba tiesisko attiecību jautājumiem, 16 – par darba aizsardzības jautājumiem, Valsts darba inspekcijas aktivitātes un darbība nacionālajos un reģionālajos medijos tika atspoguļotas 1408 reizes.

Darbības virziens: nozares politikas plānošana un īstenošanas uzraudzība

Ceturtais Stratēģijā nospraustais darbības virziens - nozares politikas plānošana un īstenošanas uzraudzība - veic atbalsta funkciju iepriekš minēto trīs politikas virzienu efektīvai, uz rezultātiem virzītai, politikas plānošanai un ieviešanai Labklājības ministrijas kompetences jomās.

Labklājības ministrijai kā resora pārvaldniekam mērķi, sasniedzamie rezultāti, kā arī finansējums tiek plānots budžeta programmā „Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība”. Programmas mērķi ir:

- sekmēt personas stāvokļa stabilitāti sociālā riska situācijā, veidojot efektīvu rīcībpolitiku un tiesisko pamatu Labklājības ministrijas kompetencē esošajās jomās;
- paaugstināt sabiedrības izpratnes līmeni par sieviešu un vīriešu vienlīdzīgām tiesībām;
- papildināt nozares politikas finansējuma iespējas, piesaistot struktūrfondu finansējumu.

2008.gadam plānotie rezultatīvie rādītāji apstiprināti ar 2008.gada 17.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 808 „Par rezultātu un to rezultatīvo rādītāju plānu 2008.gadam. Ņemot vērā, ka budžeta programma „Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība” tiek īstenota, lai nodrošinātu ministrijas centrālā aparāta darbību, tās īstenošanas novērtēšanai izvirzīti administratīvi rezultatīvie rādītāji, kas mēra ieguldījuma apjomu nevis politikas izstrādes un īstenošanas efektivitāti. Programmas „Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība” darbības plānotie un sasniegtie rezultatīvie rādītāji atspoguļoti 1.tabulā.

1.tabula

Labklājības ministrijas 2008.gada valsts pamatbudžeta programmas „Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība” rezultatīvo rādītāju izpilde

Programmas vai apakš-programmas kods	Programmu un apakšprogrammu rezultatīvo rādītāju nosaukums	2008.gada plāns	2008.gada faktiskā izpilde	Izpilde pret plānoto, %
1	2	3	4	6
01.00.00	Politikas plānošana un ieviešanas uzraudzība			
	<i>Amata vietu skaits</i>	177	155	88
	Politikas rezultāts un tā rezultatīvais rādītājs:			
	Paaugstinās minimālā darba alga: minimālās darba algas apmērs % no vidējās darba samaksas par iepriekšējo gadu	40	40,2	101
01.01.00	Nozares vadība			
	Darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji:			
	Uzlabota darbu izpildes kvalitāte Labklājības			

	ministrijā:			
	sagatavoti Ministru kabineta akceptējamo normatīvo aktu projekti, par kuriem saņemts Valsts kancelejas Juridiskā departamenta atzinums bez iebildumiem par juridisko tehniku (%)	84,7	91,85	108
	Pieņemti Ministru kabineta lēmumi par minimālās darba algas apmēru nākošajā gadā:			
	sagatavoto Ministru kabineta protokollēmumu par minimālās darba algas paaugstināšanu projektu skaits	1	1	100
	Plānoti un īstenoti pasākumi dzimumu līdztiesības veicināšanai:			
	izstrādāto un īstenoto Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2007.–2010.gadam skaits	1	1	100
01.04.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas <i>EQUAL</i> ieviešana			
	Darbības rezultāts un tā rezultatīvie rādītāji:			
	Ieviesta <i>EQUAL</i> programma:			
	sagatavoto un iesniegto ziņojumu EK skaits	6	6	100
	sagatavoto izdevumu deklarāciju skaits	3	3	100
	organizēto Uzraudzības komitejas sēžu skaits	1	1	100
01.05.00	Atbalsts Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošanai			
	Darbības rezultāts un tā rezultatīvais rādītājs:			
	Sagatavoto pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas ziņojumu par ES struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu skaits	2	2	100
01.09.00	Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu īstenošanai (2007.–2013.)			
	Darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji:			
	Veikto ierobežoto projektu iesniegumu atlašu un projektu iesniegumu vērtēšanas aktivitāšu skaits kopā, tai skaitā:	13	11	85
	ESF ierobežotajiem projektiem	9	8	89
	ERAF ierobežotajiem projektiem	4	3	75
	Sagatavoto atbildīgās iestādes ziņojumu par ES struktūrfondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ieviešanu skaits	3	3	100

Atbilstoši likumam „Par valsts budžetu 2008.gadam” Labklājības ministrijas budžeta programma „Politikas plānošanas un ieviešanas uzraudzība” ietver 5 apakšprogrammas, no kurām 1 paredzēta Labklājības ministrijas darbības nodrošināšanai, savukārt, 4 – Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumam (tai skaitā Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* īstenošanai). Budžeta programmas finansējuma ietvaros Labklājības ministrija nodrošināja:

- ministrijas pamatfunkciju izpildi;
- Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* programmas īstenošanu, piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļus.

Kopējais budžeta līdzekļu izlietojums 2008.gadā un salīdzinājums ar iepriekšējo gadu atspoguļots 2.tabulā.

Budžeta programmas „Politikas plānošanas un ieviešanas uzraudzība” finansējumu veido dotācija no vispārējiem ieņēmumiem. 2008.gadā budžeta programmas ieņēmumi plānoti 4 357,2 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 4 289,2 tūkst. latu apmērā, izpildot ieņēmumu plānu par 98%.

Labklājības ministrijas valsts budžeta finansējums (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	2007.gadā (faktiskā izpilde)	2008.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	9 141 124	4 357 164	4 357 164
1.1.	dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	9 011 732	4 357 164	4 357 164
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	129 392	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	9 098 335	4 357 164	4 289 252
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	9 020 135	4 312 614	4 254 810
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	5 592 102	3 752 967	3 706 320
	t.sk. atalgojumi	2 687 604	2 181 511	2 155 208
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	3 417 787	562 956	542 819
2.1.3.	pārējie uzturēšanas izdevumi (procentu izdevumi)	10 246	5 691	5 671
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	78 200	35 550	34 442

2008.gadā kopumā Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitātēm plānoti 948,2 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 896,6 tūkst. latu apmērā, kas sastādīja 95%. Sadalījumā pa struktūrfondu veidiem izdevumu plānotais un faktiskais apjoms sadalās šādi:

- Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda aktivitātēm izdevumu plāns 116,3 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīti 114,8 tūkst. latu, izdevumu plānu izpildot par 98,7%;
- Eiropas Kopienas iniciatīvai *EQUAL* izdevumi plānoti 563,2 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 542,2 tūkst. latu, izdevumu plānu izpildot par 96,3%;
- Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošanai plānoti 268,9 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīti 239,6 tūkst. latu, izdevumu plānu izpildot par 89,1%.

Apakšprogrammas „Nozares vadība” izdevumu plāns izpildīts par 99,5% (izdevumi plānoti 3 408,7 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 3 392,6 tūkst. latu apmērā). Apakšprogrammas ietvaros nodrošināta Labklājības ministrijas administratīvā darbība.

Apakšprogrammas „Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* ieviešana” izdevumu plāns izpildīts par 99% (izdevumi plānoti 135,1 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 134 tūkst. latu apmērā). Ar 2007.gada 31.decembri noslēdzās *EQUAL* projektu pēdējais – 3.posms „Rezultātu apkopošana, izplatīšana un ieviešana nacionālajā politikā”, kura aktivitātes

galvenokārt bija vērstas uz to, lai nodrošinātu projektu ietvaros izstrādāto produktu un sasniegto rezultātu horizontālo un vertikālo integrāciju, kā arī nodrošinātu publicitātes un informēšanas aktivitātes. Pārskata periodā sagatavots *EQUAL* gadskārtējais ieviešanas ziņojums par 2007.gadu, kā arī sagatavots un nosūtīts Eiropas Komisijai *EQUAL* programmas un projektu īstenošanas 2008.gada novērtēšanas ziņojums. *EQUAL* tehniskās palīdzības īstenošanā nodrošināta *EQUAL* pārraudzības sistēmas un *EQUAL* projektu kontroles sistēmas darbība, kā arī *EQUAL* programmas ieviešanas administrēšana.

Apakšprogrammas „Atmaksa valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* finansējumu” izdevumu plāns izpildīts par 95,3% (izdevumi plānoti 428,1 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 408 tūkst. latu apmērā). 2008.gada 12 mēnešos veikta atmaksa valsts pamatbudžetā, pamatojoties uz *EQUAL* finansējuma pieprasījumiem, kuri Labklājības ministrijā un Valsts kasē apstiprināti laika periodā no 01.01.2008. līdz 31.12.2008.

Apakšprogrammā „Atbalsts Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošanai” pārskata periodā nodrošināta Labklājības ministrijas kā pirmā līmeņa starpniek institūcijas pienākumu izpilde, t.sk., nodrošināta daļība struktūrfondu uzraudzības komitejā un vadības komitejās.

Apakšprogrammas „Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošanai (2007.-2013.)” izdevumu plāns izpildīts par 89,1% (izdevumi plānoti 268,9 tūkst. latu apmērā, faktiski izpildīts 239,6 tūkst. latu apmērā). Pārskata periodā nodrošināta Labklājības ministrijas kā atbildīgās iestādes pienākumu izpilde, t.sk īstenoti 2007.-2013.gada struktūrfondu vadībai nepieciešamie pasākumi – izstrādātas normatīvajos aktos noteiktās iekšējās procedūras, uzsākta normatīvā regulējuma ES struktūrfondu aktivitāšu īstenošanai 2007.-2013.gada plānošanas periodam izstrāde.

2.3. Pārskata periodā īstenotās jaunās politikas iniciatīvas

Kopumā labklājības nozarē prioritāro pasākumu īstenošanai 2008.gadā papildus piešķirti 17,9 miljoni latu, kas pārskata periodā deva iespēju īstenot vairākus sabiedrībai un konkrētām indivīdu grupām nozīmīgus pasākumus (skat. 3.tabulu). Pārskata periodā labklājības nozarē bija iespējams palielināt valsts atbalstu personām ar invaliditāti, uzlabot ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma pieejamību personām ar garīga rakstura traucējumiem, īstenot minimālās darba algas paaugstināšanu labklājības nozarē strādājošajiem, kā arī sniegt atbalstu viszemāk atalgotajiem labklājības nozarē strādājošajiem.

3.tabula

Labklājības ministrijai 2008.gadā piešķirtais finansējums jauno politikas iniciatīvu ieviešanai

Prioritārā pasākuma (Jaunās politikas iniciatīvas nosaukums)	2008.gada plāns (lati)	2008.gada faktiskā izpilde (lati)	Izpilde pret plānoto, %
2008.gadā piešķirtais finansējums prioritāro pasākumu īstenošanai, tai skaitā:	17 959 890	17 854 506	99
1. Sociālās aprūpes centra „Ilģi” ugunsgrēkā cietušo 1. un 2. stāva renovācijai	1 006 730	1 006 730	100

2. Darba samaksas paaugstināšanai valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbinātajiem, t.sk.:	2 189 650	2 189 650	100
3. Ārstniecības personu darba samaksas palielināšanai	1 112 512	1 112 512	100
4. Minimālās mēneša darba algas paaugstināšanai no 120 latiem uz 160 latiem ar 2008.gada 1.janvāri	3 965 224	3 965 224	100
5. Bērna invalīda kopšanas pabalsta apmēra paaugstināšanai no 50 latiem līdz 150 latiem mēnesī	2 749 422	2 732 469	99
6. Invalīda kopšanas pabalsta (100 latu apmērā mēnesī) ieviešanai ar 2008.gada 1.janvāri	6 936 352	6 847 921	99

Papildus piešķirtā finansējuma ietvaros 2008.gadā palielināts invalīda kopšanas pabalsts bērniem no 50 latiem uz 150 latiem mēnesī, kā arī uzsākta jauna pabalsta īstenošana – invalīda kopšanas pabalsts personām, kas vecākas par 18 gadiem, nosakot pabalsta apmēru 100 latu mēnesī.

Prioritātes ietvaros piešķirtais finansējums nodrošināja iespēju veikt Sociālās aprūpes centra „Ilģi” ugunsgrēkā cietušo 1. un 2. stāva renovāciju, tādējādi radot iespēju piedāvāt sociālās aprūpes pakalpojumam lielāku cilvēku skaitu.

Divu prioritāšu ietvaros bija iespēja palielināt darba samaksu - labklājības nozarē strādājošajam ārstniecības personālam, kā arī tiem sociālās aprūpes centra darbiniekiem, kuriem darba samaksa ir salīdzinoši zema.

2.4. Sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenotie projekti

Lai piesaistītu nozarei papildus līdzekļus samazināta finansējuma apstākļos un veicinātu privāto partneru piesaistes iespējas nozarē, Labklājības ministrija, atsaucoties uz Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras izsludināto Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta prioritātes „Reģionālās politikas un ekonomisko aktivitāšu attīstība” programmas „Valsts un privātās partnerības (VPP) attīstības veicināšana Latvijā” apakšprojektu konkursu, sagatavoja un 2008.gada 13.novembrī iesniedza pieteikumu „Finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrāde VPP projektam „Jaunu ēku būvniecība, esošās infrastruktūras sakārtošana un apsaimniekošana Sociālās aprūpes centrā „Ķīši”” (turpmāk – apakšprojekts). Apakšprojekta mērķis ir iegūt dokumentālu analīzi un pamatojumu (finanšu un ekonomisko pamatojumu) valsts un privātās partnerības projektam.

Apakšprojekta rezultātā tiks izpētīta SAC "Ķīši" infrastruktūra, izvērtēts ēku un komunikāciju tehniskais stāvoklis, veikti aprēķini esošo ēku un vides infrastruktūras sakārtošanai. Tā kā SAC "Ķīši" teritorijā ir nepieciešamās komunikācijas jaunu pakalpojumu sniegšanas ēku būvei un zeme ir valsts īpašumā, tad vienlaicīgi tiks veikti nepieciešamie izpētes darbi un aprēķini 2 jaunu ēku korpusu būvei, kurās turpmāk varētu izvietot 130 klientus (katrā ēkā 65 personas). Apakšprojektā paredzēto darbu veikšanai darbu veicējs tiks izvēlēts atklāta konkursa kārtībā. Darba veicēja uzdevums ir veikt finanšu un ekonomiskā pamatojuma izstrādi VPP īstenošanai ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojumu jomā, konkrēti -

sociālās aprūpes centram "Ķīši", tai skaitā veicot nepieciešamo 1) inženiertehnisko izpēti, kas nepieciešama skiču projekta izstrādei, 2) skiču projekta izstrādi SAC "Ķīši" infrastruktūras sakārtošanai un jaunu ēku būvei SAC teritorijā, 3) veikt Labklājības ministrijas, VSIA "Šampētera nams", Sociālo pakalpojumu pārvaldes un SAC "Ķīši" darbinieku (aptuveni 26) apmācību iepirkumu, juridiskajos, finanšu un inženiertehniskajos jautājumos saistībā ar VPP projekta īstenošanas prasībām un aspektiem.

Apakšprojekta ieviešanai plānotās izmaksas sastāv tikai no programmā noteiktajām attiecināmajām izmaksām un tās sastāda 208 129 EUR, tai skaitā valsts finansējums 10% apmērā, t.i., 20 813 EUR apmērā un finanšu instrumenta līdzfinansējums 90% apmērā, t.i., 187 316 EUR.

Pēc apakšprojekta īstenošanas, ja finanšu un ekonomiskajā pamatojumā tiks saņemts slēdziens par VPP modeļa piemērošanas izdevīgumu SAC „Ķīši” jaunu ēku būvniecībai un esošās infrastruktūras sakārtošanai un apsaimniekošanai, Labklājības ministrija, lai īstenotu VPP projekta, uzsāks VPP dokumentācijas izstrādi.

Atbalsta gadījumā Labklājības ministrijai būs iespēja izvērtēt privātā partnera piesaistes iespējas sociālās aprūpes pakalpojuma sniegšanā. Apakšprojekts tiks realizēts 10 mēnešu periodā.

3. Labklājības ministrijas vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīvas darbības nodrošināšanai

2008.gadā Labklājības ministrija turpināja darbu pie Kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanas. Liela uzmanība tika veltīta kvalitātes vadības, stratēģiskās plānošanas un darbības plānošanas funkciju savstarpējai integrēšanai. Tika uzsākts darbs pie hierarhiska stratēģiskās plānošanas moduļa izstrādes, kas sevī iekļautu visas trīs iepriekšminētās funkcijas un nodrošinātu pārredzamu un caurspīdīgu plānošanas, kā arī skaidru un pastāvīgu uzraudzības metožu un aktivitāšu definēšanu gan ministrijai gan padotības iestādēm.

Kā pārskata perioda sasniegumi vērtējami (1) vispārējas atbalsta un vadības procesu mērīšanas integrēšana 2009. gada darba plānā, visām atbalsta un vadības procesu grupām tika noteikti procesu mērījumi un paralēli gada darba plānā paredzētas atbilstošo funkciju attīstības aktivitātes. (2) Nopietna Līdzsvarotās vadības karšu (Balanced Scorecard) pārskatīšanas procesa uzsākšana, mērķus definējot atbilstoši politikas plānošanas dokumentiem (ja tas ir iespējams) un uzdevumus attiecīgajam gadam integrējot gada darba plānā, kā arī (3) iekšējo un ārējo auditu neatbilstību novēršana un ieteikumu visaptveroša izvērtēšana, kā rezultātā veiktas izmaiņas gan esošajos procesos (pārstrādāti 39 procesi), gan izveidojot jaunus (12 jauni procesi).

Pārskata periodā ministrijas vadību un darbības efektivitāti vērtēja gan iekšējie, gan ārējie auditori.

Ar labiem rezultātiem ir aizvadīti divi Kvalitātes vadības sistēmas, kas sertificēta atbilstoši ISO 9001:2000, uzraudzības auditi, demonstrējot darbinieku informētību par kvalitātes sistēmu kopumā un katra darbinieka individuālo lomu struktūrvienības darbā un organizācijā kopumā.

Tika pārbaudīta un novērtēta arī ministrijas un padotības institūciju iekšējā kontrole, riska vadība un kopējā pārvaldība. Lielākajā daļā auditēto sistēmu konstatēta nepieciešamība iekšējo kontroli pilnveidot.

Lai mazinātu riskus ministrijas pārvaldībā, ierosināts noteikt vienotu personāla politiku un komunikācijas stratēģiju, uzlabot darbinieku zināšanas par tiesību aktu izstrādi, riska pārvaldību un lietvedības sistēmu.

Lai saglabātu ministrijas materiālos resursus, ir noteikti termiņi, kādos jāuzlabo materiālo vērtību uzskaitē, jāprecizē telpu nomas un īres līgumus, jāsakārto īpašumi un jānostiprina īpašumtiesības. Virkne ieteikumu attiecināti uz finanšu vadības uzlabošanu padotības iestādēs, lai novērstu neatbilstības pamatlīdzekļu uzskaitē, iepirkumu procedūrās, līgumu slēgšanā un uzraudzībā, dienesta transportlīdzekļu izmantošanā, grāmatvedības uzskaitē. Trijos no 11 auditētajiem sociālās aprūpes centriem konstatēts paaugstināts riska līmenis minētajās jomās.

Tā kā pilnībā ieviestu iekšējo auditu ieteikumu īpatsvars līdz šim ir bijis neapmierinošs (*nepārsniedz 60%*), tad pārskata periodā tam tika pievērsta īpaša uzmanība - paskaidrojuma pieprasīšana, dienesta izmeklēšana, soda piemērošana.

Valsts kontrole labklājības nozares sistēmā veikusi trīs revīzijas (2007.gada finanšu pārskata sagatavošanas pareizība; valsts budžeta izdevumu atgūšana par ceļu satiksmes negadījumā cietušās personas sociālo un profesionālo rehabilitāciju, tehnisko palīgīdzekļu izsniegšanu un pensiju un pabalstu izmaksu; bezdarbnieka pabalsta piešķiršana un aprēķināšana).

Iekšējā audita departaments pašreiz uzrauga Valsts kontroles 226 ieteikumus ministrijai un padotības iestādēm. 183 ieteikumi (*jeb 81%*) ir ieviesti, 25 ieteikumu (*jeb 11%*) ieviešana ir uzsākta. 17 ieteikumi (*jeb 7,6%*) nav ieviesti un to ieviešanas termiņš ir 2009.gads. Viens (*jeb 0,4%*) ieteikums ir zaudējis aktualitāti.

4. Personāls

4.1. Pamatinformācija

Labklājības ministrijā 2008.gadā vidējais personāla vienību skaits bija 178, no tām 133 valsts civildienesta ierēdņi un 45 darbinieki. Ministrijā vidēji tika nodarbināti 29 vīrieši un 149 sievietes, tajā skaitā:

- vecumā no 20 – 29 gadiem 48 sievietes un 11 vīrieši;
- vecumā no 30 – 39 gadiem 52 sievietes un 13 vīrieši;
- vecumā no 40 – 49 gadiem 27 sievietes un 2 vīrieši;
- vecumā no 50 – 59 gadiem 20 sievietes un 3 vīrieši;
- vecumā no 60 – 69 gadiem 2 sievietes.

97% darbiniekiem ir akadēmiskā vai otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība, tajā skaitā 68 jeb 44% darbiniekiem ir maģistra grāds. 5 darbinieki jeb 3% pašlaik mācās kādā augstākās izglītības iestādē bakalaura vai maģistra grāda ieguvei.

52% darbinieku strādā vairāk nekā trīs gadus, 29% - no viena līdz trīs gadiem, bet 19% mazāk nekā vienu gadu. Karjeras veidošanas iespējas ministrijā ir atkarīgas no konkrētajā brīdī esošajām brīvajām darba vietām. Parasti ministrijā notiek vertikālā karjeras izaugsme. 2008.gadā augstākos amatos pārcelti 20 ministrijas darbinieki, 6 no tiem uz noteiktu laiku, proti, uz cita darbinieka prombūtnes laiku, savukārt 14 darbinieki uz nenoteiktu laiku.

Labklājības ministrijas personāla mainības līmenis 2008.gadā bija 21%. Darbinieku mainība galvenokārt notikusi saistībā ar darbinieku/ierēdņu pārcelšanu nozares ietvaros un Labklājības ministrijas struktūras izmaiņu rezultātā, kas veikta saistībā ar ierobežotajiem finanšu līdzekļiem ekonomiskās krīzes laikā.

2008.gadā notika ikgadējā ierēdņu un darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšana, kuras rezultāti tiek izmatoti, veicot strukturālas izmaiņas un uzlabojumus ikdienas darba kvalitātē, papildinot amatu aprakstus, nosakot mācību vajadzības un plānojot karjeras izaugsmi. 71% ministrijas personāla saņēmusi vērtējumu „B”, kas nozīmē, ka vairumā darbinieku amata pienākumu izpilde atsevišķās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, bet pārējās jomās noris saskaņā ar tām, 21% saņēmuši vērtējumi „A”, kas nozīmē darba izpilde visās jomās pārsniedz prasības attiecīgajā nozarē, 8% - vērtējumu „C”, kas nozīmē, ka darba izpilde norit saskaņā ar prasībām attiecīgajā nozarē.

4.2. Personāla izglītošana un kvalifikācijas paaugstināšana

Labklājības ministrijas darbinieki katru gadu paaugstina savu kvalifikāciju, papildinot zināšanas augstākajās mācību iestādēs, Valsts administrācijas skolā, kā arī ES organizētajos semināros u.c. mācību programmās.

Ministrijas personāla apmācību vajadzības tiek noteiktas individuāli, ņemot vērā darbinieku esošo izglītību, jau apgūtās zināšanas un veicamā amata pienākumu izpildei papildus nepieciešamās zināšanas.

Kvalifikācijas celšanas nolūkos dažādos mācībuursos piedalījušies 65 ministrijas darbinieki. Visapmeklētākie bija kursi, kas saistīti ar pētījumu izmantošanu politikas veidošanā, sarunu vešanu Eiropas Savienībā, Politikas ietekmes novērtēšanas ex-post metodoloģija, Invaliditātes noteikšanas tendences Eiropā. Normatīvo aktu ex-ante ietekmes izvērtējums: normatīvo aktu projektu anotāciju aizpildīšanas kārtība.

Zināšanu papildināšanai un pieredzes pilnveidošanai izmantotas kvalifikācijas celšanas iespējas arī ārvalstīs, piedaloties pieredzes apmaiņas braucienos, semināros, mācību vizītēs un konferencēs. 2008.gadā 48 ministrijas darbinieki piedalījušies 67 ārvalstu pasākumos, kas saistīti ar zināšanu papildināšanu un pieredzes apgūšanu. Galvenās kvalifikācijas kursu tēmas bija - *EQUAL* un ES struktūrfondi, dzimumu līdztiesība, nodarbinātība un darba drošība, sociālā apdrošināšana, sociālie pakalpojumi, sociālā atstumtība un invaliditāte.

5. Komunikācija ar sabiedrību

5.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Lai nodrošinātu nepārtrauktu un visaptverošu informācijas plūsmu par Labklājības ministrijas veidotajām politikām darba, sociālās aizsardzības un dzimumu līdztiesības jomās, 2008.gadā sabiedrība ar mediju starpniecību tika regulāri informēta par aktualitātēm nozarē.

Labklājības ministrijas veidotās politikas aptver plašu jautājumu loku, kas vistiešākajā veidā attiecināmi uz katru Latvijas iedzīvotāju. Komunikācijas būtiskākās aktivitātes balstījās galvenokārt uz ministrijas izvirzītajām darba prioritātēm 2008.gadam un tika saistītas ar uzdevumu izpildi konkrētu darbības mērķu sasniegšanai.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2008.gadā pastiprināta uzmanība pievērsta aktuāliem darba un darba aizsardzības jautājumiem. Lai skaidrotu tos, Labklājības ministrija regulāri īstenoja dažādas informēšanas aktivitātes, t.sk., organizēja ekspertu diskusiju par grozījumiem Darba likumā, gatavoja atbildes uz žurnālistu jautājumiem, organizēja intervijas ar speciālistiem, gatavoja publikācijas laikrakstiem.

Viena no Labklājības ministrijas prioritātēm 2008.gadā bija valsts pensiju sistēmas stabilitātes stiprināšana ilgtermiņā, palielinot piemaksu pie vecuma pensijas un paplašinot to saņēmēju loku. Ņemot vērā šīs tēmas aktualitāti, minētie jautājumi guva plašu publicitāti gan nacionālajos, gan reģionālajos medijos.

Tāpat pārskata periodā sabiedrības uzmanības centrā bija jautājumi par pabalsta un piemaksu palielināšanu personām ar invaliditāti. Informējot par tiem, tika gatavotas preses relīzes, kā arī atbildes uz žurnālistu jautājumiem.

Vienlaikus komunikācijas aktivitātes bija saistītas ar parakstīto Apvienoto Nāciju organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Tā kā šis dokuments skar ievērojamas sabiedrības grupas intereses, ministrijas mājas lapā sabiedrība tika aicināta izteikties par to, kādiem pasākumiem jāpievērš uzmanība, īstenojot konvencijas mērķus.

Viens no būtiskiem jautājumiem pārskata periodā bija sabiedrības informēšana par Eiropas Savienības struktūrfondu izmantošanu nodarbinātības veicināšanai un sociālajai iekļaušanai.

Saskaņā ar Eiropas Sociālā fonda komunikācijas stratēģijā 2007.-2013.gadam noteiktajiem uzdevumiem, 2008.gadā realizētas vairākas ES struktūrfondu komunikācijas aktivitātes. Kā nozīmīgākā aktivitāte minama semināra organizēšana reģionālo laikrakstu žurnālistiem par struktūrfondu ieguldījumu labklājības nozarē, kā arī uzsāktais darbs pie jaunas ES struktūrfondu interneta mājas lapas izveides. Tāpat izveidota veiksmīga sadarbība ar Latvijas televīziju, uzsākot sižetu par ES struktūrfondu ieguldījumu nozares attīstībā izveidi un pārraidi raidījumā „Abi labi”.

Tāpat ES struktūrfondu komunikācijas stratēģijas 2007.-2013.gadam ietvaros turpinājās aizsāktā sabiedrības informēšana par Labklājības ministrijas atbalstīto ES projektu īstenošanu, labās prakses piemēriem, jaunajām programmām un to īstenošanai piešķirto finansējumu.

Savukārt, atskatoties uz Eiropas kopienas iniciatīvas *EQUAL* realizētās programmas rezultātiem, laikrakstā „Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai” tika sagatavoti un publicēti pielikumi par sociālo iekļaušanu un cilvēku ar invaliditāti izglītības un darba iespējām.

Lai iedzīvotāji klātienē varētu iepazīties ar Labklājības ministrijas darbību, 2008.gada septembrī notika Valsts pārvaldes Atvērto durvju dienas, kurās piedalījās jaunieši, pensionāri, kā arī citas interešu grupas.

Veicinot sabiedrības informētību par darba, sociālās aizsardzības un dzimumu līdztiesības jautājumiem, Labklājības ministrijā kopš 2008.gada aprīļa izveidota jauna, vienkāršāk lietojama un saturiski bagātāka interneta mājas lapa. Lai padarītu to mūsdienīgu, lietotājam draudzīgu, saprotamu un interaktīvu, tā piedāvā virkni jauninājumu.

Kā viens no būtiskākajiem uzlabojumiem ir informācijas sagrupēšana atbilstoši dažādām interešu grupām, proti, izveidotas jaunas sadaļas ģimenēm, senioriem, darba meklētājiem, darbiniekiem, darba devējiem un personām ar invaliditāti, kurās ir pieejama attiecīgajai grupai interesējošā informācija.

Tāpat Labklājības ministrijas interneta mājas lapā informācija par ministriju un tās institūciju piedāvātajiem pakalpojumiem ir pieejama arī vieglajā valodā, kura ir vieglāk saprotama, piemēram, cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem, cilvēkiem, kuriem latviešu valoda nav dzimtā valoda, un citiem interesentiem.

Savukārt, lai veicinātu viedokļu apmaiņu ar Labklājības ministrijas interneta mājas lapas lietotājiem, jaunajā mājas lapā piedāvātas vairākas interaktīvās saziņas iespējas. Ikviens interesents var paust savu viedokli par aktuālo jautājumu un piedalīties diskusijā vai aptaujā, elektroniski aizpildot anketu, kā arī var nosūtīt jautājumu ministrijai.

Regulāri tiek aktualizēta pašvaldību un nevalstisko organizāciju kontaktu datu bāze, tādējādi nodrošinot iespējas plašākam cilvēku lokam uzzināt par aktualitātēm sociālās politikas jomā. Informācija par jautājumiem, kas ir būtiski lielai sabiedrības daļai, tiek nosūtīta ne tikai masu medijiem, bet arī adresātiem šajos segmentos.

Apkopojot kvantitatīvos rādītājus, 2008.gadā kopumā izsūtītas 297 preses relīzes jeb paziņojumi par ministrijas aktualitātēm, sagatavotas 14 publikācijas par aktuāliem sociāliem jautājumiem, organizētas 2 preses konferences un 2 ekspertu diskusijas, 108 intervijas ar ministrijas amatpersonām un speciālistiem, kā arī sagatavotas vairāk kā 440 atbildes uz žurnālistu jautājumiem.

5.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2008.gadā Labklājības ministrija turpināja aktīvu sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, īstenojot kopīgus projektus, izstrādājot normatīvos aktus un darbojoties darba grupās, tādējādi sekmējot abu pušu informētību, kā arī nevalstiskā sektora līdzdalību lēmuma pieņemšanas procesos.

Kā būtiskākie sadarbības partneri nodarbinātības jomā jāmin Latvijas Darba devēju konfederācija (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (LBAS). 2008.gadā abas sociālo partneru organizācijas tika aktīvi iesaistītas normatīvo aktu izstrādes un pilnveides procesā. Īpaši jāpiemin sadarbība Darba likuma un Darba aizsardzības likuma grozījumu izstrādē, kā arī Darba aizsardzības jomas attīstības programmas 2008.-2010.gadam izstrādē.

Papildus jau minētajām sociālo partneru organizācijām darba aizsardzības normatīvo aktu izstrādē būtiska bija sadarbība ar Rīgas Stradiņa universitātes aģentūru "Darba drošības un vides veselības institūts", kas piedalījās visās normatīvo aktu izstrādes darba grupās, kā arī jau minētās darba aizsardzības programmas sagatavošanā.

2008.gadā, izstrādājot Ministru kabineta noteikumus par darba aizsardzības prasībām, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās, veiksmīga sadarbība notikusi arī ar Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociāciju.

Sadarbībā ar Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociāciju 2008.gadā tika izstrādāti kompetento speciālistu darba aizsardzības jomā sertifikācijas kritēriji un paši sertifikācijas jautājumi (vairāk kā 300), kas aizsāka jaunu posmu kompetento speciālistu kvalifikācijas novērtēšanā.

Savukārt darba tiesisko attiecību jomā papildus abām sociālo partneru organizācijām (LDDK un LBAS) 2008.gadā darba tiesību normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā aktīvi iesaistījās arī Latvijas Tirdzniecības asociācijas pārstāvji, bet jautājumos, kas skar vienlīdzīgas attieksmes principa ievērošanu - resursu centrs sievietēm „Marta”.

Cieša sadarbība ar LDDK un LBAS 2008.gadā notika gada nogalē uzsāktā ES struktūrfondu projektu īstenošanas ietvaros, kur abām sociālo partneru organizācijai ir uzticēts ieviest ESF projektus „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos”.

Minimālās mēneša darba algas un bezdarba samazināšanas politikas izstrāde tiek īstenota sadarbībā ar LDDK un LBAS, kā arī ar Latvijas Pašvaldību savienību (LPS), savukārt Profesiju klasifikatora aktualizēšanas procesā papildus abām sociālo partneru organizācijām (LDDK un LBAS) un LPS tika iesaistīta Latvijas Amatniecības kamera.

Tāpat sadarbība ar LDDK un LBAS notiek darba tirgus analīzes un monitoringa jomā, bet ar LDDK notiek konsultēšanās par bezdarbnieku un darba meklētāju apmācību virzienu noteikšanu.

Sociālās iekļaušanas jomā 2008.gadā uzsākta jauna veida sadarbība ar personas ar invaliditāti pārstāvošām, kā arī dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību aizstāvības jomas organizācijām. Regulāri organizētas savstarpējas sanāksmes, kurās apzināti dažādi aktuāli jautājumi gan cilvēku ar invaliditāti, gan dzimumu līdztiesības jomā, tādējādi veicinot savstarpēju informācijas apmaiņu un vienlaikus stiprinot Labklājības ministrijas un nevalstisko organizāciju sadarbību.

Viens no būtiskākajiem uzdevumiem, kas tika uzsākts 2008.gadā, lai uzlabotu cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitāti, ir Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām sagatavošana ratifikācijai. Šī uzdevuma īstenošanai, tika izveidota darba grupa, iekļaujot tajā arī nevalstiskās organizācijas un sociālos partnerus, lai izvērtētu tiesību aktu atbilstību konvencijai un izstrādātu konvencijas īstenošanas rīcības plānu.

Labklājības ministrijā ir izveidota Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteja, kurā ir iekļautas dažādas nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu pārstāvošās nevalstiskās organizācijas. Komitejā tiek diskutēti par aktuālām nabadzības un sociālās atstumtības problēmām Latvijā, identificētas prioritātes sociālās iekļaušanas politikas attīstībai, vienlaikus tiek veicināta komitejas locekļu informētība par sociālās iekļaušanas jautājumiem - labās prakses piemēriem sociālās iekļaušanas jomā, statistikas datiem sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas jomā. Šīs komitejas darbs ir labs veids kā stiprināt sadarbību ar iesaistītajām institūcijām, tai skaitā ar nevalstiskajām organizācijām, sociālās iekļaušanas jautājumu risināšanā.

Sociālo pakalpojumu jomā 2008.gadā veiksmīgi turpināta sadarbība ar nevalstisko sektoru. Pērn veiksmīgi organizētas pārrunas ar Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizāciju "Sustento", izstrādājot tiesību aktus, kas regulē valsts bērnu sociālās aprūpes centru darbību.

Tāpat organizētas diskusijas, izstrādājot Programmas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstībai personām ar garīga rakstura traucējumiem 2009.-2013.gadam projektu.

Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes kontekstā notikusi sadarbība ar Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „Sustento”, Latvijas Profesionālo sociālā darba speciālistu asociāciju, Latvijas Pašvaldību savienību, Sociālo darbinieku biedrību un Supervizoru apvienību. Arī izstrādājot citus normatīvos aktus, kas skar sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, pērn bijusi veiksmīga un pastāvīga sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām.

5.3. Konsultatīvo padomju darbības rezultāti

Invalīdu lietu nacionālā padome

Labklājības ministrija jau 1997.gadā izveidoja Invalīdu lietu nacionālo padomi, kurai ir būtiska loma personu ar invaliditāti integrācijas politikas izstrādē un īstenošanā, kā arī sadarbības starp valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām stiprināšanā. No 2004.gada 29.jūnija Invalīdu lietu nacionālās padomes sastāvs noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem. Nr.561 „Invalīdu lietu nacionālās padomes nolikums”.

2008.gadā notikušas četras Invalīdu lietu nacionālās padomes sēdes, kurās izskatīti jautājumi par:

- iekļaujošas izglītības nodrošināšanu, neatkarīgi no skolēnu veselības stāvokļa, attīstības līmeņa un dzīves vietas;
- VA „Kultūras informācijas sistēmas īstenošana Latvijas valsts un Bila un Melindas Geitsu fonda līdzfinansēto pašvaldību publisko bibliotēku attīstības projektu „Trešais tēva dēls”;
- koncepcijas „Vienādas iespējas visiem” ziņojumu par paveikto personu ar invaliditāti integrācijas jomā 2007.gadā;
- Latvijas sportistu sasniegumiem Paralimpiskajās spēlēs Pekinā;
- Apvienoto Nāciju organizācijas konvencijas Par personu ar invaliditāti tiesībām parakstīšanas gaitu un Labklājības ministrijas tālāko rīcību, lai sagatavotos konvencijas ratifikācijai;
- EQUAL programmas ietvaros īstētajos projektos izstrādātajām rekomendācijām nozaru ministrijām personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā;
- Invaliditātes likumprojekta virzības gaitu Saeimā;
- VA “Tehnisko palīgīdzekļu centrs” informāciju par situāciju ar tehniskajiem palīgīdzekļiem;
- Veselības ministrijas Ministru kabineta noteikumu projektu “Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”.

2008.gada laikā tika veikti pasākumi personu ar invaliditāti integrācijas politikas popularizēšanai masu medijos, kā arī Padomes darbības regulāra atspoguļošana Labklājības ministrijas mājas lapā.

Sociālā darba speciālistu sadarbības padome

Sociālā darba speciālistu sadarbības padome izveidota ar Labklājības ministrijas 2006.gada 28.augusta rīkojumu Nr.128 „Par sociālā darba speciālistu sadarbības padomes sastāvu”. Padomes izveides mērķis ir veicināt profesionāla sociālā darba attīstību, sociālā darba speciālistu izglītošanu un nodrošināšanu, vienlaikus nodrošinot sabiedrības pārstāvju iesaistīšanu sociālā darba politikas veidošanā.

2008.gadā notika 3 Sociālā darba speciālistu sadarbības padomes sēdes, kurās izskatīja šādus jautājumus - koncepcijas „Par iespējām palielināt garantētā minimālā ienākumu pabalstu” apspriešana; supervīzija - esošā situācija un problēmas ieviešanā pašvaldībās; Sociālā dienesta un bāriņtiesas kompetences darbā ar riska ģimenēm; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma nepieciešamo grozījumu apspriešana; sociālais darbs ar kopienu kā jauna iespēja sociālā darba izglītībā un praksē; sociālā darbinieka loma vietējo iedzīvotāju (sabiedrības) organizēšanā sociālajām aktivitātēm.

6. Plāni 2009.gadam

6.1. Prioritātes

- Mainīgajām darba tirgus tendencēm un ekonomiskajai situācijai atbilstošu pakalpojumu nodrošināšana bezdarbniekiem, darba meklētājiem un bezdarba riskam pakļautajām personām.
- Valsts sociālās apdrošināšanas (t.sk. pensiju indeksācijas) un valsts sociālo pabalstu sistēmas attīstība ekonomiskās krīzes apstākļos.
- Valsts sociālo pakalpojumu sistēmas pilnveidošana ekonomiskās krīzes apstākļos.
- Efektīvāku un elastīgāku iespēju darba tiesiskajās attiecībās nodrošināšana darbiniekiem un darba devējiem.
- Personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju politikas pilnveidošana, lai mazinātu invaliditātes iestāšanās risku un invaliditātes izraisītas sekas.
- Kontroles mehānisma izveide sociālās apdrošināšanas pakalpojumu nepamatotas saņemšanas novēršanai.

6.2. Ilgtermiņa saistības

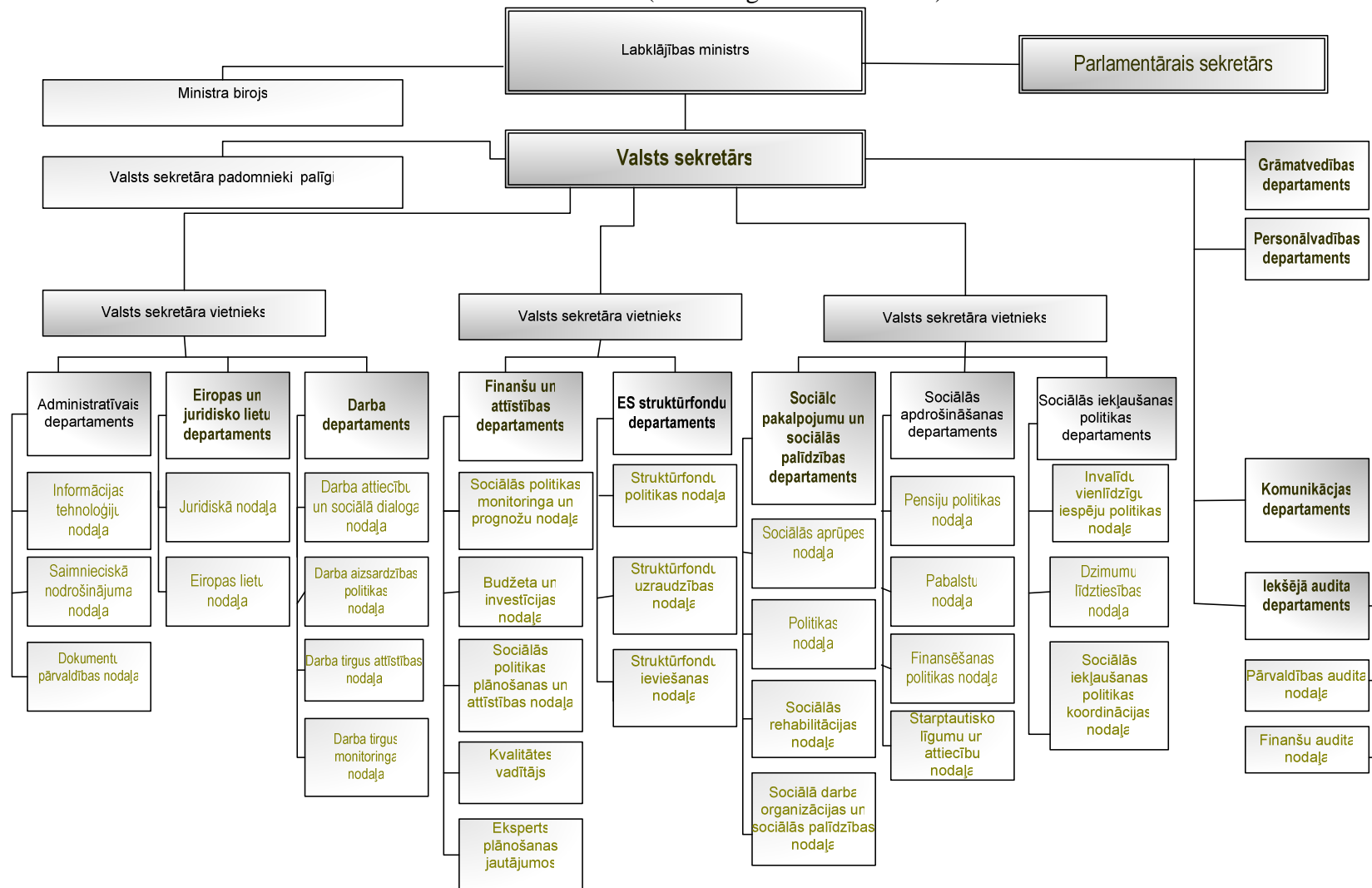
Labklājības ministrijas ilgtermiņa saistības un atmaksas pamatbudžetā veido – maksājumi starptautiskajās institūcijās, tehniskā palīdzībā un maksājumi par aizņēmumiem un kredītiem. Kopā Labklājības ministrijas ilgtermiņa saistību plāns 2009.gadam ir 737,8 tūkst. latu apjomā, tai skaitā:

- maksājumi starptautiskajās institūcijās plānoti 4,3 tūkst. latu;
- tehniskā palīdzībā plānoti 730,5 tūkst. latu;
- Pasaules Bankai aizdevuma procentu nomaksa Labklājības ministrijas un Kandavas pilsētas ar lauku teritoriju domes izmantoto aizdevuma daļu par periodu no 2007.gada 15.novembra līdz 2008.gada 15.maijam, saskaņā ar 1997.gada 8.decembra līgumu Nr.66A001 plānoti 3 tūkst. latu.

Pielikumi

Labklājības ministrijas struktūra

(uz 2008.gada 31.decembri)

Struktūrvienību funkciju sadalījums

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departaments

- izstrādā priekšlikumus valsts politikai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, sociālā darba un sociālās palīdzības jomā;
- nodrošina likumu, citu normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu projektu atbilstību Eiropas Savienības un citu starptautisko tiesību aktu prasībām;
- izvērtē un sagatavo atzinumus par ministrijas struktūrvienību un valsts un pašvaldību institūciju izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektiem;
- veicina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu tīkla kvalitatīvu attīstību, izstrādājot vienotas prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Sociālās iekļaušanas politikas departaments

- izstrādā priekšlikumus valsts politikai sociālās atstumtības mazināšanas, dzimumu līdztiesības un personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā;
- koordinē vienlīdzīgu iespēju horizontālo politiku dzimumu līdztiesības, invaliditātes un novecošanās jautājumos Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jomā;
- izvērtē un sagatavo atzinumus par citu valsts un pašvaldību institūciju un ministrijas struktūrvienību izstrādātajiem politikas plānošanas dokumentu, tiesību aktu projektiem;
- koordinē un organizē ziņojumu un informācijas sagatavošanu par Latvijai saistošo Eiropas Savienības un citu starptautisko tiesību normu realizāciju departamenta kompetences jomā.

Darba departaments

- izstrādā politikas plānošanas dokumentu, tiesību aktu un citu valsts pārvaldes aktu projektus bezdarba samazināšanas, minimālās darba algas, sociālā dialoga attīstības, darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības jomās;
- piedalās nodarbinātības politikas un programmu izstrādāšanā, kā arī karjeras attīstības atbalsta sistēmas pilnveidošanā;
- veic darba tirgus attīstības un darba tiesisko attiecību un darba apstākļu kontroles un uzraudzības valsts budžeta programmu stratēģisko plānošanu attiecībā uz valsts budžeta pieprasījuma sastādīšanu, veic rezultatīvo rādītāju kontroli un analīzi;
- izstrādā priekšlikumus darba tiesisko attiecību un sociālā dialoga tiesiskā regulējuma pilnveidošanai;
- koordinē valsts politikas izstrādāšanu, pilnveidošanu un īstenošanu darba aizsardzības jomā;
- izstrādā priekšlikumus darbaspēka migrācijas politikas pilnveidošanai;
- nodrošina likumu, citu normatīvo aktu un politikas plānošanas dokumentu projektu atbilstību Eiropas Savienības un citu starptautisko tiesību aktu prasībām.

Sociālās apdrošināšanas departaments

- izstrādā un koordinē valsts politiku sociālās apdrošināšanas un valsts sociālo pabalstu jomā, kā arī pārrauga un novērtē tās īstenošanu;
- izstrādā politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu projektus sociālās apdrošināšanas finansēšanas, valsts pensiju, sociālās apdrošināšanas pabalstu, apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām, kā arī valsts sociālo pabalstu jomā;
- koordinē Eiropas Kopienas tiesību aktu sociālās drošības koordinācijas jomā piemērošanu;
- izstrādā starpvalstu sociālās drošības līgumu projektus un vienošanās par to piemērošanas kārtību, kā arī veic noslēgto līgumu izpildes pārraudzību;

- veic fondēto pensiju shēmas darbības pārraudzību.

Eiropas Savienības struktūrfondu departaments

- nodrošina informācijas iegūvi un izplatīšanu atbildīgajām struktūrvienībām par iespējamo struktūrfondu finansējumu un tā izmantošanas nosacījumiem nepieciešamo nozares politikas pasākumu, attīstības programmu un projektu realizēšanai;
- organizē struktūrfondu piesaisti pamatojošo politikas un programmēšanas dokumentu un normatīvo aktu projektu izstrādi;
- ES struktūrfondu pirmā līmeņa starpniekinstitūcijas kompetenču ietvaros - nodrošina fondu ieviešanas procesus atbilstoši ES un Latvijas Republikas noteiktajiem strukturālās palīdzības īstenošanas noteikumiem;
- Kopienas iniciatīvas *EQUAL* vadošās institūcijas kompetences ietvaros – nodrošina kopienas iniciatīvas *EQUAL* ieviešanas vadības uzdevumu izpildi;
- koordinē struktūrfondu un Kopienas iniciatīvas *EQUAL* programmu un projektu ieviešanai nepieciešamo finanšu resursu plānošanu un izstrādā priekšlikumus likumam par valsts budžetu.

Finanšu un attīstības departaments

- organizē labklājības nozares valsts budžeta izstrādes un pārraudzības procesu;
- organizē un vada ministrijas vidējā termiņa darbības stratēģijas plānošanu, izstrādi, ieviešanu un aktualizēšanu;
- veic sociālās politikas izstrādei un novērtēšanai nepieciešamās dažādu jomu analīzes un izstrādā vidēja un ilgtermiņa prognozes;
- koordinē sistemātisku sociālās politikas un tās atsevišķo jomu monitoringu ministrijā;
- sagatavo priekšlikumus par nepieciešamajām izmaiņām ministrijas īstenotajā politikā, balstoties uz sociālās politikas pārraudzības, novērtēšanas un prognozēšanas rezultātiem;
- koordinē Eiropas Kopienas, Eiropas Savienības pirmsstrukturālo fondu, Eiropas Savienības programmas „Pārejas līdzekļi administratīvās spējas stiprināšanai” un citu ārvalstu divpusējo finanšu palīdzības programmu sagatavošanas un ieviešanas procesu;
- izstrādā politikas plānošanas dokumentus un tiesību aktu projektus, kā arī informatīvus un metodiskus materiālus;
- koordinē un organizē nepieciešamos pasākumus riska pārvaldības un kvalitātes vadības sistēmu izveidei, ieviešanai, uzturēšanai un pilnveidošanai ministrijā, kā arī koordinē un metodiski vada kvalitātes sistēmu ieviešanu un uzturēšanu ministrijas padotībā esošajās iestādēs.

Eiropas un juridisko lietu departaments

- izstrādā priekšlikumus valsts politikai dzimumu līdztiesības jomā un nodrošina ministrijas veidotās politikas juridisko atbalstu;
- izstrādā tiesību aktu projektus un politikas plānošanas dokumentu projektus, lai īstenotu integrētu pieeju ar dzimumu līdztiesību saistīto jautājumu risināšanai;
- veic ministrijas izstrādāto tiesību aktu projektu juridisku izvērtēšanu, tai skaitā izvērtē to atbilstību Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām;
- koordinē Latvijas nostājas sagatavošanu par Eiropas Savienības institūcijās izskatāmajiem jautājumiem ministrijas kompetences jomās;
- organizē un koordinē ar Eiropas Padomes aktivitātēm saistīto uzdevumu izpildi ministrijas kompetences jomā;
- nodrošina Dzimumu līdztiesības padomes darbu.

Administratīvais departaments

- izveido un uztur dokumentu pārvaldības sistēmu ministrijā, atbild par lietu nodošanu arhīvā;
- atbild par informācijas tehnoloģiju jautājumiem, izstrādā un ievieš ministrijas informatizācijas stratēģiju;
- koordinē valsts iepirkumu procesu organizēšanu ministrijā;
- izstrādā darba aizsardzības pasākumu plānu un koordinē tā izpildi, kā arī pārrauga darba aizsardzības un ugunsdrošības prasību ievērošanu ministrijā;
- sadarbībā ar valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Šampētera nams” veic saimniecisko nodrošinājumu ministrijā;
- izskata juridisko un fizisko personu iesniegumus un sūdzības par ministrijas valdījumā esošā nekustamā īpašuma jautājumiem, pamatlīdzekļu norakstīšanas un atsavināšanas jautājumiem, kā arī citiem departamenta kompetencē esošiem jautājumiem.

Iekšējā audita departaments

- koordinē un metodiski vada padotības iestāžu iekšējā audita struktūrvienību darbību;
- veic ministrijas un padotības iestāžu sistēmu, atsevišķu projektu un kvalitātes vadības sistēmas iekšējos auditus;
- sagatavo rakstveida ziņojumu par katru veikto auditu un pārbaudi, kā arī uzrauga apstiprināto audita ieteikumu īstenošanu;
- konsultē par iekšējās kontroles un riska pārvaldības jautājumiem.

Komunikācijas departaments

- nodrošina sabiedrības informēšanu par ministrijas izstrādāto un realizēto darba, sociālās aizsardzības un dzimumu līdztiesības politiku un veicina dialogu ar sabiedrību;
- izstrādā ministrijas sabiedrisko attiecību stratēģiju un nodrošina tās īstenošanu;
- izstrādā ministrijas tēla veidošanas ieteikumus un koordinē, un organizē pasākumus ministrijas tēla veidošanai;
- nodrošina ministrijas Interneta mājas lapas saturisko viengabalainību, materiālu rediģēšanu un kopīgas saturiskas koncepcijas uzturēšanu.

Grāmatvedības departaments

- nodrošina grāmatvedības uzskaiti ministrijā un sagatavo finanšu pārskatus, kā arī veic iesniegto finanšu pārskatu analīzi;
- sagatavo labklājības ministra padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu gada finanšu pārskatu un ceturkšņa pārskatu kopsavilkumus un veic šo iestāžu metodisko vadību grāmatvedības organizācijas un uzskaites jautājumos;
- nodrošina ministrijai paredzēto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā apstiprinātajai apropriācijai;
- uzrauga nozares institūciju valsts budžeta līdzekļu izlietojumu atbilstoši apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēs ietvertajai budžeta izdevumu ekonomiskajai klasifikācijai;
- veic visu izdevumu uzskaiti, savlaicīgi reģistrējot norēķinus grāmatvedības reģistros;
- nodrošina ministrijas bilancē esošā nekustamā īpašuma un kustamās mantas saņemšanas, pārvietošanas un izslēgšanas darbību reģistrāciju grāmatvedības uzskaitē.

Personālvadības departaments

- izstrādā ārējo un iekšējo tiesību aktu projektus personālvadības jomā un pilnveido ministrijas personālvadības procesus;
- metodiski vada ministrijas padotībā esošās iestādes personālvadības jomā;
- koordinē ministrijas personāla atlases, jauno ierēdņu un darbinieku (turpmāk – darbinieku) darbā ievadīšanas un ministrijas darbinieku un padotības iestāžu vadītāju darbības un tās rezultātu novērtēšanas procesu;
- izstrādā un īsteno ministrijas darbinieku profesionālās pilnveidošanās stratēģiju;
- koordinē ministrijas darbinieku amata aprakstu sagatavošanu un regulāru to aktualizēšanu, kā arī veido un regulāri aktualizē personāla personu lietas.
- veic personas datu uzskaiti Personāla datu bāzē, kā arī nodrošina personāla datu kvantitatīvo un kvalitatīvo analīzi.

2008.gadā labklājības nozarē īstenotie Eiropas Sociālā fonda un Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētie projekti

2004.-2006.gada programmēšanas periods

ERAF ietvaros īstenoti šādi projekti:

1.prioritātes „Līdzsvarotas attīstības veicināšana” 1.4.pasākuma „Izglītības, veselības un sociālās infrastruktūras attīstība” ietvaros:

- Grantu shēma „Alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstība” (1.4.6.2.apakšaktivitāte). 2008.gadā apgūti 475 008 lati, īstenojot vienu projektu.

ESF ietvaros īstenoti šādi projekti:

3.prioritātes „Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana” 3.1.pasākuma „Nodarbinātības veicināšana” ietvaros:

- Nacionālās programmas „Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai” projekts „Bezdarbnieku pārkvalifikācija un tālākizglītība” (3.1.2.1.apakšaktivitāte). 2008.gadā apgūti 312 947 lati.
- Atklāts projektu iesniegumu konkurss „Darba prakšu vietu nodrošināšana jauniešiem bezdarbniekiem” (3.1.2.2.apakšaktivitāte). Tā ietvaros 2008.gadā turpināja īstenoties 7 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. 2008.gadā apgūti 257 049 lati.
- Nacionālās programmas „Atbalsts aktīvo nodarbinātības pasākumu ieviešanai” projekts „Apmācības bezdarbnieku un darba meklētāju konkurētspējas nodrošināšanai” (3.1.2.3.apakšaktivitāte). 2008.gadā apgūti 331 644 lati.
- Grantu shēma „Pētījumu veikšana par sociāli atstumto grupu iespējām darba tirgū” (3.1.5.3.apakšaktivitāte). 2008.gadā minētās grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 3 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. Grantu shēmas ietvaros 2008.gadā apgūti 63 114 lati.

3.prioritātes „Cilvēkresursu attīstība un nodarbinātības veicināšana” 3.3.pasākuma „Sociālās atstumtības mazināšana” ietvaros:

- Grantu shēma „Motivācijas programmas sociālās atstumtības riska grupām” (3.3.1.1.apakšaktivitāte). 2008.gadā minētās grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 63 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. Grantu shēmas ietvaros 2008.gadā apgūti 847 945 lati.
- Atklāts projektu iesniegumu konkurss „Subsidēto darba vietu nodrošināšana sociālās atstumtības riska grupām” (3.3.2.aktivitāte). Minētā konkursa ietvaros 2008.gadā turpināja īstenoties 4 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. 2008.gadā apgūti 52 868 lati.
- Grantu shēma „Konsultācijas un apmācība komercdarbības un pašnodarbinātības uzsākšanai” (3.3.3.aktivitāte). 2008.gadā grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 35 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. 2008.gadā apgūti 486 499 lati.
- Grantu shēma „Sociālā darba speciālistu apmācības” (3.3.4.aktivitāte). 2008.gadā grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 18 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. Grantu shēmas ietvaros 2008.gadā apgūti 258 230 lati.

- Grantu shēma „Profesionālās rehabilitācijas programmu attīstība un ieviešana” (3.3.5.1.apakšaktivitāte). 2008. gadā minētās grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 25 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. Grantu shēmas ietvaros 2008.gadā apgūti 1 042 679 lati .
- Grantu shēma „Sociālās rehabilitācijas programmu izstrāde un ieviešana” (3.3.5.2.apakšaktivitāte). 2008. gadā minētās grantu shēmas ietvaros turpināja īstenoties 25 projekti, visu projektu īstenošana ir noslēgusies. Grantu shēmas ietvaros 2008.gadā apgūti 499 340 lati.

5.prioritātes „Tehniskā palīdzība” 5.1.pasākuma „Atbalsts programmas vadībai” ietvaros:

- Nacionālās programmas „Atbalsts programmas vadībai” projekts „Atbalsts projektu atlasē, vērtēšanā, programmu vadībā un uzraudzībā iesaistītajām institūcijām, arī finanšu kontrolēm un auditam” (5.1.1.aktivitāte). Projekta īstenošanai 2008.gadā apgūti 114 838 lati. Projekta ietvaros plānoto aktivitāšu īstenošana pabeigta.

2007.-2013.gada plānošanas periods

ESF ietvaros īstenoti šādi projekti:

1.3. prioritātes „Nodarbinātības veicināšana un veselība darbā” pasākums 1.3.1. „Nodarbinātība” ietvaros:

- 1) 1.3.1.1.aktivitāte „Darbspējas vecuma iedzīvotāju konkurētspējas paaugstināšana darba tirgū, t.sk., nodarbināto pārkvalifikācija un aktīvie nodarbinātības pasākumi”:
 - Ierobežotas projektu iesniegumu atlasē projekts „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā” (1.3.1.1.3.apakšaktivitāte). Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 1 052 035 lati.
- 2) 1.3.1.3.aktivitāte „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana un uzraudzības pilnveidošana”:
 - Ierobežotas projektu iesniegumu atlasē projekts „Darba tiesisko attiecību un darba drošības sistēmas uzraudzības pilnveidošana” (1.3.1.3.1.apakšaktivitāte). Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 121 289 lati.
 - Ierobežotas projektu iesniegumu atlasē projekti „Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos” (1.3.1.3.2.apakšaktivitāte). Divu projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 138 687 lati.
 - Ierobežotas projektu iesniegumu atlasē projekts „Kapacitātes stiprināšana darba tirgus institūcijās” (1.3.1.4.aktivitātes) projekts „Kapacitātes stiprināšana darba tirgus institūcijām”. Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 66 002 lati.

1.4. prioritātes „Sociālās iekļaušanas veicināšana” pasākums 1.4.1. „Sociālās iekļaušana”:

- 1) 1.4.1.1.aktivitāte „Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes stimulēšana”:
 - Ierobežotas projektu iesniegumu atlasē projekts „Atbalstītās nodarbinātības pasākumi mērķgrupu bezdarbniekiem” (1.4.1.1.2.apakšaktivitāte). Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 5 217 lati.

ERAF ietvaros īstenoti šādi projekti:

3.1.prioritātes „Infrastruktūra cilvēka kapitāla nostiprināšanai” pasākuma 3.1.4. nodarbinātības un sociālo pakalpojumu infrastruktūra” ietvaros:

- 1) 3.1.4.2. aktivitāte „Darba tirgus institūciju infrastruktūras pilnveidošana”:

- Ierobežotas projektu iesniegumu atlases projekts „NVA pakalpojumu pieejamības uzlabošana un darba apstākļu nodrošināšana atbilstoši veicamajām funkcijām”. Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 30 380 latī.
- Ierobežotas projektu iesniegumu atlases projekts „VDI informatīvā centra izveide un darba apstākļu nodrošināšana atbilstoši veicamajām funkcijām”. Projekta īstenošana uzsākta 2008.gadā un apgūti 22 036 latī.

Tehniskās palīdzības ietvaros īstenoti sekojoši projekti:

1.6. prioritātes „Tehniskā palīdzība” 1.6.1. pasākuma „Atbalsts darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” vadībai”, 2.4. prioritātes „Tehniskā palīdzība” 2.4.1. pasākuma „Atbalsts darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” vadībai”, 3.7. prioritātes „Tehniskā palīdzība ERAF ieviešanai” 3.7.1. pasākuma „Atbalsts darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” vadībai” un 3.8. prioritātes „Tehniskā palīdzība KF ietvaros” 3.8.1. pasākuma „Atbalsts Kohēzijas fonda vadībai” ietvaros:

- ES fondu projekts ”Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšana Labklājības ministrijā 2007. – 2013. gada plānošanas periodā (2008. – 2010.gads)”. Projekta īstenošanai 2008.gadā apgūti 167 893 latī. Projekta ietvaros plānoto aktivitāšu īstenošana turpinās 2009. un 2010.gadā.

5.prioritātes „Tehniskā palīdzība” 5.1.pasākuma „Atbalsts programmas vadībai” ietvaros:

- Nacionālās programmas „Atbalsts programmas vadībai” projekts „Atbalsts projektu atlasē, vērtēšanā, programmu vadībā un uzraudzībā iesaistītajām institūcijām, arī finanšu kontrolēm un auditam” (5.1.1.aktivitāte). Projekta īstenošanai 2008.gadā apgūti 114 838 latī. Projekta ietvaros plānoto aktivitāšu īstenošana ir pabeigta.

EQUAL programmas un projektu īstenošana

Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* projekti savu darbību beidza 2007.gada decembrī, 2008.gadā iesniedzot tikai gala ziņojumus un finansējuma pieprasījumus. 2008.gadā tika veikti programmas slēgšanas pasākumi, kas noslēgsies 2009.gadā.

2008.gadā sagatavots un apstiprināts Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* gadskārtējais ieviešanas ziņojums par 2007.gadu, „Ziņojums par Integrētās pieejas stratēģijas Eiropas Kopienas iniciatīvas *EQUAL* programmai Latvijai 2004.-2006.gadam izpildi” un *EQUAL* programmas un projektu īstenošanas 2008.gada novērtēšanas ziņojums (ziņojuma sagatavotājs - neatkarīgs novērtētājs SIA "Latvijas- Lielbritānijas kopuzņēmums "Zygon Baltic Consulting"), kā arī uzsākta programmas noslēguma ziņojuma sagatavošana. 2008.gadā tika īstenots *EQUAL* pasākumu komunikācijas plāns Labklājības ministrijā, tai skaitā publicēta informācija par *EQUAL* projektu rezultātiem.

EQUAL projektu finansējuma pieprasījumos par izdevumu periodu no 01.01.2004. līdz 31.12.2008. iekļauti projektu izdevumi 6 864 614 latu apmērā jeb 99,7% no *EQUAL* projektiem piesaistītā finansējuma latos.

EQUAL izdevumu deklarācijās, t.sk. noslēguma deklarācijā iekļauti līdz 31.12.2008. Valsts kasē apstiprinātie *EQUAL* projektu finansējuma pieprasījumi 9 841 543 EUR apmērā, kas veido 99,97% no *EQUAL* programmā projektiem apstiprinātā finansējuma EUR.

Informācija par horizontālas politikas „Vienlīdzīgas iespējas” nodrošināšana ES struktūrfondu ietvaros

2007.-2013.gada ES struktūrfondu plānošanas periodā Labklājības ministrija ir atbildīga par vienlīdzīgu iespēju horizontālo politiku dzimumu līdztiesības, invaliditātes un novecošanās jautājumos. ES struktūrfondu darbības programmu „Cilvēkresursi un nodarbinātība”, „Uzņēmējdarbība un inovācijas” un „Infrastruktūra un pakalpojumi” aktivitāšu ieviešanas normatīvās bāzes izstrādes gaitā tika analizēta vienlīdzīgu iespēju horizontālās politikas (turpmāk – HP VI) ietekme uz attiecīgo atbalstāmo aktivitāti un atbilstoši analīzei HP VI dzimumu līdztiesības, novecošanās un invaliditātes aspekts ir ietverts arī Ministru kabineta noteikumos par aktivitāšu īstenošanu kā projektu vērtēšanas kritērijs.

2008.gadā Labklājības ministrija uzsāka tehniskās palīdzības projekta „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšana 2007.-2013.gada plānošanas periodā (2008.-2010.gads)” aktivitātes „Horizontālās politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana” īstenošanu, kuras ietvaros tika:

- apmācīti desmit lektori, kas lasīs lekcijas ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām, projektu iesniedzējiem un vērtētājiem visā Latvijas teritorijā par vienlīdzīgu iespēju horizontālās prioritātes integrēšanu ES struktūrfondu līdzfinansētajos projektos;
- izstrādāta rokasgrāmata (pieejama mājas lapā: <http://sf.lm.gov.lv/esf/>) ES struktūrfondu projektu iesniedzējiem, vērtētājiem un ES struktūrfondu vadībā iesaistīto institūciju darbiniekiem „Kā nodrošināt vienlīdzīgas iespējas ES struktūrfondu līdzfinansētajos projektos?”, kur ir sniegta detalizēta informācija un praktiski ieteikumi projektu iesniedzējiem un vērtētājiem, kā nodrošināt vienlīdzīgas iespējas, neatkarīgi no dzimuma, vecuma un invaliditātes ES struktūrfondu līdzfinansētajās aktivitātēs;
- nodrošināti 10 informatīvi semināri ES struktūrfondu atbildīgo iestāžu, sadarbības iestāžu un vadošās iestādes pārstāvjiem, ES struktūrfondu reģionālo informācijas centru darbiniekiem aktivitāšu projektu iesniedzējiem un īstenotājiem (kopā tika apmācītas 77 amatpersonas un 411 projektu iesniedzēji un īstenotāji).

2009.gadā Labklājības ministrija plāno apkopot kvalitatīvus datus un rezultātus, kuriem ir tieša ietekme uz HP VI ieviešanu, kā arī labās prakses piemērus ESF līdzfinansētajās aktivitātēs, lai popularizētu vienlīdzīgu iespēju pamatprincipus un veiksmīgākos risinājumus HP VI ieviešanā nodarbinātības, izglītības, sociālo pakalpojumu un citās jomās.